

RADIONICE KLUBA MLADIH: DRAMSKA, EKOLOŠKA, LIKOVNA, LUTKARSKA, MAŽORETKINJE,
MOJA SLIKA U OGLEDALU, ZA DJECU SA SMETNJAMA, RITMIČKO-AEROBNA

LABIN

zdravi grad

BR. 1
GOD. I.
KOLOVOZ 2000.
CIJENA 5 kn

GLASILO PROJEKTA LABIN-ZDRAVI GRAD

MORE I MI

UNESCO-SEMEP PROJEKT
KEMIJSKO-EKOLOŠKE RADIONICE

PROBLEMI MLADIH:
DR. SUZANA MUŠKOVIĆ
O ŠTETNOSTI PUŠENJA

REPORTAŽE
GLOBE SUSRET
PROJEKT DEMOKRACIJE

SAVJETOVALIŠTE:
OVISNOST O DROGAMA -
STANJE BOLJE

KAKO SU NAŠI STARI:
SREDNJOŠKOLCI
ZAVIRILI U PROŠLOST
I ŽIVOT SVOJIH PREDAKA

Intervju gradonačelnika Tulija Demetlike - str. 2

OSNOVNE ŠKOLE

Radionice Kluba mladih (dramska, likovna, lutkarska, ritmička, aerobik, terapijska, radionica "Moja slika u ogledalu", terapijska radionica sa razredima)
Program okupljanja djece, druženje uz zabavu, sport, biciklijadu
Ljetni program okupljanja djece
Edukacija učitelja kroz seminare iz teorije izbora

SREDNJA ŠKOLA

Projekt Kvalitetna škola - radionice za učenike
Međunarodna ljetna škola demokracije
Dječji parlament - forum mladih
Edukacija profesora kroz seminare iz teorije izbora

SAVJETOVALIŠTE

Individualni rad sa pojedincem (sredstva osigurana kroz Socijalni program)
Plavi sandučić
Sudjelovanje na roditeljskim sastancima
Sudjelovanje na razrednim vijećima
Radionice za roditelje "Uspješno roditeljstvo"
Izrada savjetodavnih letaka i brošura

Što je Zdravi grad

Eni Modrušan, koordinator projekta *Labin-zdravi grad*

NAČIN ŽIVLJENJA KAO POTICAJ ZDRAVLJU

Europski projekt *Zdravi grad* začeo je 1986. godine nakon dugog pripremnog razdoblja koje je započelo još 1980. godine. U domeni javnog zdravstva tada je prevagnulo stajalište da Europa, kao najciviziliraniji i najrazvijeniji kontinent mora pronalaziti nove oblike i sadržajnosti u području zdravstva. Tada se razvilo tzv. novo javno zdravstvo koje je, uz ostalo, jedan od najjačih naglasaka dalo na promicanju zdravstva. Ocijenjeno je da klasičan koncept zdravstva, koji je oduvijek zagovarao i stavljao u prvi plan preventivu (ne poričući ni najmanje njezinu ogromnu ulogu u cjelokupnom kompleksu zdravstvene zaštite) nije dostatan. Shvatilo se da se izlaz mora tražiti u unapređenju, promicanju zdravlja, angažiranju brojnih čimbenika izvan samog sustava zdravstva, tj. da se mora raditi o dinamičnom procesu ne zadovoljavajući se samo održavanjem zdravlja i preveniranjem bolesti već težiti ka njegovom unapređenju. Dakako sustav zdravstva i dalje zadržava čelnu i osnovnu poziciju. Sve to uz još mnoge nespomenute čimbenike doprinijelo do pojave novog europskog pokreta nazvanog *Zdravi grad*. Iz relativno skromno zamišljenog pokreta nastalo je, bez pretjerivanja, najprihvaćeniji europski pokret koji se toliko širio da su se unutar pojedinih zemalja osnovala nacionalne mreže koje se međusobno povezuju u europsku mrežu EURONET. Pokret *Zdravi grad* nije sam sebi svrha već je prvenstveno usmjeren na poboljšanje kvalitete življenja građana Zdravih gradova. Te postavke prihvatio je i Grad Labin i u 1996. godini pokrenuo projekt *Labin-zdravi grad* i od tada je Grad Labin uključen u Hrvatsku mrežu zdravih gradova. Prvi program koji je pokrenut u okviru projekta *Labin-zdravi grad* usmjeren je na našim mladim sugrađanima, našoj djeci i mladeži. Pored već spomenute svrhe i zadaće projekta *Zdravi grad*, cilj je i zaštititi zdravu populaciju od formiranja asocijalnih oblika ponašanja i bolesti ovisnosti i poduzeti mjere za smanjenje rizika izazvanih neadekvatnim oblicima ponašanja i ovisnosti. S tim u svezi u okviru projekta predviđeni su programi namijenjeni osnovnim i srednjim školama te programi savjetovališta.

ljetč urednika

Pred vama, dragi čitatelji, nalazi se prvi broj glasila LABIN ZDRAVI GRAD. Kao što se iz njegovog imena može naslutiti on je nastao u okviru projekta *Labin-zdravi grad*, ali i pod njegovim izravnim pokroviteljstvom. Glasilo je plod tromjesečnog rada članova novinarske radionice Zdravoga grada koja je kao jedna od najmlađih radionica s radom započela početkom svibnja ove godine. Tekstovi koji su pred vama rezultat su timskog rada novinarki radionice *Maje Fabeta*, učenice drugog razreda opće gimnazije, *Ane Sinković* i *Maristele Luboteni*, učenica trećeg razreda jezične gimnazije, grafičkog urednika *Giannija Brunettija*, urednice i voditeljice radionice *Jasmine Gručić* te pomoćnika urednika i lektora profesora *Čedomira Ružića*. U realizaciji tekstova i prikupljanju fotografija nezaobilazno je spomenuti i pohvaliti susretljivost svih voditelja radionica *Kluba mladih* kao i svih stručnjaka uključenih u provedbu pojedinih programa Zdravoga grada. Kao što se prema sadržaju može vidjeti, prvi broj časopisa LABIN ZDRAVI GRAD donosi reportaže o svim radionicama *Kluba mladih* iz kojih je vidljiv sadržaj i ciljevi rada kao i reportaže o značajnim projektima koji se pod pokroviteljstvom Zdravoga grada odvijaju u labinskoj srednjoj školi. Glasilo se bavi i problemima mladih kroz tekstove o slobodnom vremenu, savjetovalištu za ovisnost, pušenju. Moda i zdravlje kao i sport stalne su naše rubrike, a u ovom broju bavimo se tzv. "ljubičastom groznicom", vegeterijanstvom i odbojkom. Duplerica je posvećena eko-etno projektu pod nazivom *Kako su naši stari*, vrlo zanimljivom i atraktivnom načinu istraživanja kulture i tradicije našeg kraja. Glasilo LABIN ZDRAVI GRAD ima ozbiljnu namjeru opstati i nakon prvog broja, pojavljivati se kvartalno i baviti se temama vezanim uz promicanje i provođenje zdravog načina življenja u našem gradu, dakako u okviru projekta *Labin-zdravi grad*. Tim koji je realizirao prvi broj mali je, ali otvoren za nove članove koji se žele baviti novinarskom aktivnošću, stoga i ovim putem pozivamo zainteresirane neka se početkom nove školske godine jave u novinarsku radionicu koja radi u prostorijama Srednje škole Mate Blažine.

S poštovanjem,

vaša glavna urednica Eni Modrušan

LABIN-ZDRAVI GRAD - Glasilo Projekta *Labin-zdravi grad*. Kolovoz 2000. broj 1, godina I. Adresa: Grad Labin, Titov trg 11, tel.: 052/856-731, fax: 052/855-268, e-mail: grad-labin@pu.tel.hr. Izdavač: Grad Labin, žiro račun: 33750-630-448. Za izdavača i glavni urednik: Eni Modrušan, koordinator projekta Labin-zdravi grad.

Urednik: Jasmina Gručić. **Pomoćnik urednika i lektor:** prof. Čedomir Ružić. **Novinari:** Maja Fabeta, Maristela Luboteni i Ana Sinković, učenice Srednje škole Mate Blažine Labin.

Suradnici: Luciano Antonelli, Delfina Arapović, dr. Nevija Banak, Irena Crvak, Lorena Černjul, Ljerka Černjul, Mirjana Dobrić, Mira Hrvatinić, Hasnija Karlović, Čeda Perko, Štefanija Prosenjak-Žumbar, Savica Sprčić, Ines Sutil, Narcisa Adalgisa Škopac, Julija Štemberga.

Dizajner i grafički urednik: Gianni Brunetti. **Tisak:** Labinska tiskara d.o.o., Labin.

SADRŽAJ

INTERVJU

Gradonačelnik Tulio Demetlika: o radu s mladima i za mlade 2

FLASH

Vijesti 4

RADIONICE

Za djecu sa smetnjama u razvoju 5
Ekološka 5
Dramska 6
Likovna 6
Lutkarska 7
Ritmičko-aerobna 8
Moja slika u ogledalu 8
Kemijsko-eko grupa SŠ 9

TEMA BROJA

Kako su naši stari 10

REPORTAŽE

Globe susret - trodnevno druženje i natjecanje "globeovaca" iz cijele Hrvatske . . 12
Međunarodna radionica "Škole demokracije - parlament mladih" 13

SLOBODNO VRIJEME

Anketa o slobodnom vremenu mladih 15
Subote u našem gradu 16

PROBLEMI MLADIH

Pušenje 17
Guši li duhanski dim naš dobri zabavni duh 18
Savjetovalište za ovisnost 18

MODA I ZDRAVLJE

Novi vegetarijanci 19
Ljubičasta groznica 20

SPORT

Turnir u odbojci 20

KUTAK POEZIJE 3, 8, 16

Gradonačelnik Labina Tulio Demetlika: o radu s mladima i za mlade

“Željeli bismo da se mladi u većem broju i što više uključe u sadržaje i programe provođenja slobodnog vremena koje nude labinske škole i sam Grad Labin”

Ove godine projekt Labin-zdravi grad išao je korak dalje: promovirao je biciklizam, pješačke i bike staze kao još jedan sadržaj kojim mladi mogu popuniti svoje slobodno vrijeme. U lepezi aktivnosti ipak postoji nešto što nedostaje, a to je organizacija sportova na moru od plivanja preko ronjenja do jedrenja što su sve još područja široke aktivnosti koje treba razviti.

Gradonačelnice, što mislite, kako mladi Labina provode svoje slobodno vrijeme?

Grad Labin vodi računa o mladima na taj način što im kroz sve aktivnosti, koje dobrim dijelom sam pokreće, omogućava slobodno uključivanje u njih. Mi danas, pa tako i ja, gledamo mlade kroz njihovo okupljanje u kafićima i disko klubovima, čega ima jako puno, pa se može zaključiti da im je to jedini vid zabave. Ne treba naprećati reći da to ne valja, kafići i disko klubovi jesu danas mjesto gdje se mladi zabavljaju. S druge strane, ukoliko gledamo na sve aktivnosti koje mladima nudi naš grad onda možemo zaključiti da imaju mogućnost izbora aktivnosti od izvannastavnih u školama, izvanškolskih, preko školskih učeničkih klubova, programa projekta Labin-zdravi grad, Kluba mladih do Sabora mladih Istre i ostalih foruma. Kroz te aktivnosti mladi ljudi mogu zadovoljiti svoje potrebe, iskazati svoje sposobnosti i kreativnosti.

Jeste li zadovoljni onime što vidite ili osjećate kad je u pitanju mladež Labina?

U jednoj mjeri sam zadovoljan, ali gradska vlast, kao i ja željeli bismo da se mladi u većem broju i što više uključe u sadržaje i programe provođenja slobodnog vremena koje nude labinske škole i sam Grad Labin. Iako mladi ljudi to možda ne znaju gradska je vlast otvorena prema njima za sve prijedloge i ideje kako bi još bolje osmislili i ostvarili rad s mladima na zadovoljstvo svih nas. Neka to što sam rekao bude mladima poziv na suradnju. Nije mi drago kada vidim mlade koji se prepuštaju vandalizmu, nesocijalnom ponašanju, postaju ovisnici o drogama i alkoholu, mada takvi ne čine značajni dio populacije. Stoga Grad i tu pokreće aktivnosti oko prevencije i sprečavanja tih problema nudeći pomoć kroz savjetovališta.

Učinjeno je ipak na tom planu dosta. Što biste posebno istakli kao kvalitetna rješenja?

Istakao bih da je na prvom mjestu projekt Labin-zdravi grad koji je u svom radu postigao zapažene rezultate. O tome sudi i činjenica da smo mi jedini u Hrvatskoj predloženi kao grad domaćin svjetskom susretu Zdravih gradova u idućoj godini. Iako je domaćinstvo pripalo Grčkoj, držim da je sama kandidatura velika pohvala Gradu Labinu. Kvalitetnim ističem i rad sportskih klubova

Gradonačelnik Tulio Demetlika: Pozdravljam osnivanje gradskog mini parlamenta u okviru kojega mladi mogu utjecati na odlučivanje nas starijih ...

na području Grada Labina koji uz malo novca okupljaju veliki broj mladih, uče ih i treniraju za sportska natjecanja. Da je rad kvalitetan dokazuje i činjenica da se iz redova tih klubova i te mladeži selektiraju vrhunski sportaši.

Škole nogometa, rukometa, atletike dio su aktivnosti sportskih klubova koji okupljaju veliki broj djece i stalno su otvorene za sve one koji se žele baviti sportom. Tako i podatak da Grad ima 25 registriranih sportskih klubova govori sam za sebe. Osim samog sporta i projekta Zdravi grad kao aktivnosti koje okupljaju mlade treba naglasiti izviđače, mažoretkinje, ali i pjevački zbor Minicantanti. Ovom prigodom mogu reći da vršimo pripreme da Grad pomogne Osnovnoj glazbenoj školi Matka Brajše Rašana u osnivanju odjela za puhačke instrumente kako bi se krenulo s ponovnim osnivanjem gradske limene glazbe.

Sport, svi se slažemo, kvalitetan je čimbenik u odgoju mladih. Može li se od ove gradske vlasti, koje ste Vi na čelu, očekivati da će više poticati sportove u koje su uključeni mladi ljudi. Drugim riječima, hoće li biti više novaca za bolje uvjete za klubove koji rade s mladima?

Trenutne mogućnosti Grada Labina su takve da je ono što je postignuto teško održati. To kažem zato jer je pored financiranja sportskih klubova iz gradskog proračuna potrebno da se uključe svi segmenti društva od gospodarstva do poduzetnika, turizma, pa i do roditelja, jer svima je zajednički interes da stvaramo i odgajamo djecu u skladu sa principima zdravog života, da ih učimo redu, disciplini i odgovornosti. Na taj način svi zajedno ćemo od mladih ljudi stvoriti kompletne ličnosti koje su sa svim svojim kvalitetama potrebne društvu kada postanu njegovi članovi. Ako se svi spomenuti čimbenici udruže zasigurno će biti i novaca i boljih uvjeta za rad s mladima. Što se Grada Labina tiče od planiranih dotacija sportskim klubovima treba spomenuti i dodatna sredstva koja se ulažu u opremanje i održavanje školskih i drugih sportskih terena od njihovog asfaltiranja preko uvođenja rasvjete do postavljanja potrebne sportske opreme.

Kako ocjenjujete projekt Labin-zdravi grad i sve rezultate koje je dosad postigao?

Radionice Kluba mladih osnovane su pred četiri godine i traju neprekidno, a njihovi su članovi uglavnom stalni. Pored toga o kvaliteti rada u radionicama javnost se može osvjedočiti na godišnjem predstavljanju Kluba mladih krajem lipnja. Dakle, kontinuitet i broj članova radionica te njihova veza s javnošću dovoljno govore o dobrim stranama tog dijela projekta Labin-zdravi grad. Pozitivnim držim i sav rad na edukaciji o zaštiti i održanju čistog okoliša što se također provodi pod okriljem Projekta. Naime, projekt Zdravi grad namijenjen je poboljšanju

kvalitete života mladeži i ljudi treće životne dobi. Tako su i umirovljenici dobili četiri kluba u kojima se mogu družiti i u kojima često mogu poslušati predavanja liječnika o zdravlju i bolestima ljudi njihove dobi. U poboljšanju kvalitete života umirovljenika valja istaći i mjesečne akcije mjerenja krvnog pritiska i šećera u krvi. Ove godine je projekt Labin-zdravi grad išao korak dalje: promovirao je biciklizam, pješačke i *bike* staze kao još jedan sadržaj kojim mladi mogu popuniti svoje slobodno vrijeme. U lepezi aktivnosti ipak postoji nešto što nedostaje, a to je organizacija sportova na moru - od plivanja preko ronjenja do jedrenja što su sve još područja široke aktivnosti koje treba razviti.

Obrazovanje za demokratsko građanstvo jedna je od zapaženih aktivnosti labinske srednje škole. Cilj mu je osnivanje gradskog mini parlamenta. Što o tome mislite i kada će mladi Labina moći početi odlučivati o pitanjima koja se njih tiču?

Pozdravljam osnivanje gradskog mini parlamenta u okviru kojega mladi mogu utjecati na odlučivanje nas starijih kada su oni u pitanju ili korigirati naš način promišljanja i odlučivanja o tome kako će oni provoditi svoje slobodno vrijeme. S druge strane kroz program obrazovanja za demokratsko građanstvo, zasada samo u srednjoj školi, pa i u budućem mini parlamentu mladi ljudi shvatit će principe demokratskog odlučivanja i donošenja odluka koja se njih tiču.

Jasmina Gručić

Bilo koji dan

Budilica. Neprimjetni dašak noći na ulicama.
Teški koraci na sivim pločnicima.
Bat samotnih misli.
Tupi pogledi, podočnjaci. Automobili, glasovi, uzdasi.
Nemirni pokreti. Drhtaj od hladnoće.
Zima je. Bijela. Gotovo prozima.
... ili bezbojna.
Ljepljivi zrak moguća kiša.
Nada da će biti bolje nego jučer. Kažu, neće.
Mirenje sa istinom.
Odlazak u školu, na posao, na obaveze.
Lutanje mislima.
Tuđe riječi. Tuđi snovi. Tuđe želje. Ničije suze.
Jutro. Tiho. Uzaludno.
Isplakane kiše na mojim obrazima. Rastanak od divnih sutona.
Rastanak od jučer.
Namreškane pučine naših tijela.
Gruba stvarnost.
Ulične svjetiljke gore. Zaboravljene su? Ili su uranile?
Zaustavljanje na kiosku. Novine.
Nekoliko ptica u potrazi za mrvicama.
Bližim se školi. Već.
Na prozorima ista lica. U zraku pitanje. Je li danas jučer?

Maristela
LUBOTENI

EKO KVIZ POVODOM DANA PLANETE ZEMLJE

Početkom svibnja u povodu *Dana Planete Zemlje* održan je tradicionalni eko kviz učenika svih četvrtih razreda labinskih osnovnih škola. Taj se kviz provodi nakon ciklusa edukacije o zaštiti okoliša, a kviz znanja manifestacija je naučenog tijekom školske godine. Najbolje ekipe kao nagradu dobile su izlet na Cres.

DANI OTVORENIH VRATA SŠ MATE BLAŽINE

Od 9. do 16. svibnja SŠ Mate Blažine je upriličila *Dane otvorenih vrata* kako bi učenicima osmih razreda i njihovim roditeljima čim kvalitetnije predstavila škola. U informiranju su sudjelovali uz ravnatelja, voditelji programa, psiholog, pedagog, knjižničar i nastavnici u specijaliziranim kabinetima informatike, kemije, elektrotehnike, strojarstva i tekstila. Predstavljanje škole temeljilo se na razgledavanju panoa odgojno-obrazovnih aktivnosti škole i kratkom video zapisu koji su sami učenici uradili, te upoznavanju sa kriterijima i uvjetima upisa. Održana je i modna revija, prikaz rada učenika tekstilne struke. Posjetitelji su tijekom posjeta imali slobodan pristup web stranicama škole na internetu.

ANKETA O ČISTOĆI GRADA

Povodom *Svjetskog dana zaštite čovjekove okoline*, 5. lipnja, članovi radionica Kluba mladih tijekom su prijedopneva na gradskoj tržnici anketirali građane o tome je li naš grad čist i uredan ili nije. Tim povodom građanima su poklanjane cvjetne sadnice kao i sadnice borova.

SREDNJOŠKOLCI ČISTILI RABAČKE PLAŽE

Pod pokroviteljstvom Turističke zajednice Grada Labina 150 učenika svih razreda elektro struke SŠ Mate Blažine sa svojim je nastavnicima tijekom proljeća čistilo rabačke plaže na potezu od Maslinice do Golubijere. Kako doznajemo sakupljen je razni plastični i papirni otpad u više od stotinjak plastičnih vreća.

ZDRAVI ĐIR U LABINU

U povodu *Svjetskog dana nepušenja*, 31. svibnja, na igralištu OŠ Matije Vlačića održani su sportski susreti u nogometu, gdje su sudjelovali šesti razredi klubova ŠUK Ilyricus i ŠUK Labin. Atletska sekcija Sportskog društva Albona organizirala je štafetu. U rukometnim susretima sudjelovale su ženske ekipe ŠUK Ilyricus i ŠUK Labin sedmih razreda, muške ekipe ŠUK Ilyricus i ŠUK Labin četvrtih i petih razreda, te ženske ekipe ŠUK Ilyricus i ŠUK Labin petih i šestih razreda. U pauzama između natjecanja nastupile su mažoretkinje.

IZLET KLUBA MLADIH U ZAGREB

Kao i prethodnih godina tako su i ove članovi radionica *Kluba mladih* za svoj godišnji rad i trud bili nagrađeni izletom. Sedamdesetak djece iz svih radionica kao i radionice za djecu sa smetnjama u razvoju ove su godine početkom lipnja posjetili Zagreb. Izlet ih se dojmio, a djeca su bila oduševljena

posjetama znamenostima naše metropole: Botaničkom vrtu i Tehničkom muzeju

PROMOCIJA BIKIKLIZMA U LABINU

Lipanj je mjesec kada se u okviru projekta Zdravi grad održava biciklijada. Ove godine tradicionalna biciklijada nije održana no umjesto nje održano je *Biciklističko cestovno državno prvenstvo*. Njegovi organizatori bili su Grad Labin, Biciklistički klub Kršan i Zdravi grad. Cilj ovog natjecanja bio je promocija biciklizma kao jednog od potencijalno novih sportova u našem gradu.

PREDSTAVLJANJE RADIONICA KLUBA MLADIH

Posljednjeg dana lipnja na pozornici Malog kazališta održano je tradicionalno predstavljanje aktivnosti radionica *Kluba mladih* u okviru projekta Labin-zdravi grad. Svoj rad su prezentirale dramska, lutkarska i likovna radionica. Dramska i lutkarska radionica predstavile su se publici zanimljivim i duhovitim igrokazima na temu odnosa u obitelji, školi i grupi vršnjaka. Zabavnijem i dinamičnijem programu predstavljanja doprinijele su glazbenice Amneris Ružić na gitari i Nina Martinović na glasoviru.

TREĆI DRŽAVNI SUSRET GLOBE ŠKOLA

Labin je od 28. do 30. lipnja bio *domaćin 3. državnog susreta GLOBE škola*. Na susretu u SŠ Mate Blažine sudjelovale su 32 škole od toga 18 osnovnih i 14 srednjih. Tijekom dva dana susreta održano je natjecanje u orijentaciji sa zadaćama mjerenja slanosti vode, određivanja vodljivosti morske i vodovodne vode, prezentirali su se razni projekti kao što su *oni O kraškim vodama*, *Kada pupa ladonja*, *Jesu li naše kiše kisele*, održana je obrana radnji i Power point prezentacija. Naravno nije se samo radilo, sudionici su imali bogat zabavno-rekreativni program.

LJETNA ŠKOLA DEMOKRACIJE U NAŠEM GRADU

Labinska je SŠ Mate Blažine od 6. do 9. srpnja bila organizator i domaćin *Projekta demokracije*. Sadržaj rada Ljetne škole demokracije bilo je predstavljanje različitih projekata demokracije i demokratskog djelovanja škola iz Hrvatske i Norveške. Okosnicu susreta su činili predstavnici srednjoškolskog Debatnog kluba i Europskog doma Slavonski Brod te promatrači Zdravih gradova iz Labina, Rijeke i Pazina. Predstavljen je rad norveškog Mini parlamenta, projekta Odgoja za demokratsko građanstvo labinske i našičke srednje škole te Gimnazije Varaždin.

WELCOME "UNITED ISTRANS OF THE WORLD"

Tijekom boravka na Labinštini na *Dan iseljenika*, 19. srpnja, naši iseljenici iz Amerike posjetili su i SŠ Mate Blažine. U kratkoj prezentaciji škole sudjelovali su učenici informatičke grupe prezentacijom web stranica škole i svojih uspjeha na tri završnice Američke kompjutorske lige. Održana je Power point prezentacija Globe programa i Projekta Obrazovanje za demokratsko građanstvo, a tekstilna i manekenska grupa je na kraju priredila modnu reviju koja je oduševila goste. Ovakvo predstavljanje škole motivirano je željom za uspostavom trajne suradnje sa našim iseljenicima.

PREDSTAVLJAMO

RADIONICU ZA DJECU SA SMETNJAMA U RAZVOJU

Radionica za djecu sa smetnjama u razvoju okuplja šest članova koji se redovito sastaju svakog petka od 17 do 19 sati u jednoj od prostorija labinskih jaslaca. Već drugu godinu sa djecom sa smetnjama u razvoju rade odgajateljica Ines Sutil i psiholog Lorena Černjul. Svi su članovi radionice s područja Labinštine, dvoje od njih nije obuhvaćeno školovanjem, a ostali su polaznici *Centra Liče Faraguna*.

Dvosatna druženja uključuju zanimljive razgovore, likovne i glazbene aktivnosti, društvene igre i individualan rad koji potiče razvijanje motoričkih sposobnosti.

U sklopu radionice organiziraju se i različiti izleti. Dosad su posjetili Rijeku i Zagreb, a posebno ih je oduševila kazališna predstava održana u Rijeci pod nazivom *Plastične kamelije*.

Radionica za djecu sa smetnjama u razvoju pokazala je velike rezultate. Kako ističu voditeljice odaziv je vrlo dobar, članovi radionice vrlo uredno dolaze u pratnji svojih roditelja. Za te osobe, reći će voditeljice, to je posebno značajno budući da se jednom tjedno nalaze, druže i zabavljaju sa osobama sličnima sebi. Igra, zabava i druženje te da im bude lijepo cilj je ove radionice Labina-zdravog grada.

Kako veli voditeljica Lorena Černjul, poseban program

radionice nije zacrtan već se rad prilagođava raznim blagdanima i prigodama koji tako postaju temom susreta. Izrađuju se božićno-novogodišnje ili uskršnje čestitke, boju se jaja, izrađuju se uskršnji zečici. Kada netko ima rođendan tada se organizira rođendanska proslava. Sadržaj rada su razne društvene igre, crtanje, slušanje glazbe, ponekad plesanje, a ponekad se dva sata jednostavno samo razgovara. Za prošlogodišnjih božićnih blagdana lutkarska radionica priredila im je igrokaz, a u posjetu im je došao i Djed Božićnjak sa paketima. Roditelji takve djece posebno su zadovoljni što postoji takav program, a oni kao i djeca željeli bi da radionica radi i više nego jednom tjedno.

Maristela Luboteni

PREDSTAVLJAMO EKOLOŠKU RADIONICU

CRVENI I ZELENI KARTONI EKO PATROLE

Mladi ekolozi pokazali veliku brigu za okoliš

Ekološka radionica je sa svojim djelovanjem započela u ožujku 1999. pod pokroviteljstvom projekt *Labina-zdravi grad* a trenutno broji 20 članova od 10 do 15 godina. Radionica je smještena u prostorijama mjesnog ureda u Rapcu.

Po riječima voditeljice ekološke radionice, nastavnice biologije, kemije te prirode i društva OŠ Matije Vlačića, Ljerke Černjul, njen cilj je edukacija, odnosno na znanstveno-popularan način proširiti znanje iz područja ekologije, podignuti razinu ekološke svijesti, potaknuti na potrebu drukčijeg ponašanja prema okolišu i istaknuti potrebu sudjelovanja svakog pojedinca u zaštiti okoliša. Učenici uče, istražuju i ispituju mnoge pojave u prirodi te na taj način dolaze do brojnih saznanja o ljepoti i raznolikosti svijeta oko sebe.

Kada se okupe, mladi ekolozi čitaju razne članke i proučavaju materijale kako bi proširili znanje iz ekologije na teoretskom planu. Uče o tome što je ekologija, naučili su prepoznati razne vrste otpada, proučavaju način na koji otpad djeluje na prirodne resurse te što s njime učiniti. U sklopu toga izveli su akciju sakupljanja otpada i izradu raznih predmeta od otpada kako bi demonstrirali način na koji se otpad može učiniti korisnim. U sklopu radionice izvedene su i vježbe recikliranja. Tako su učenici 3. i 4. razreda osnovne škole u Rapcu izveli vrlo uspješnu akciju čišćenja u maloj šumici na relaciji dječji vrtić - škola. Mališani su skupili sav manji otpad, dok su krupni otpad otkotrljali na jednu gomilu i o tome obavijestili komunalnu službu.

Osim toga mladi ekolozi su radili i na projektu *Vode kao opće dobro* u sklopu kojega su ispitivali onečišćenje mora i obala. Kroz igru i smjeh upoznawali su se sa biološkom raznolikošću našega kraja, odnosno sa brojnim biljkama i životinjama te su naučili nešto o tome kako očuvati ugrožene biljne i životinjske vrste.

U njihov sadržaj rada spada i uključivanje u razne aktivnosti koje se događaju na području grada, a jedna od veoma važnih aktivnosti ekološke radionice je svakako i obilježavanje najvažnijih eko datuma u godini. Tako je primjerice *Svjetski dan zaštite voda* obilježen akcijom čišćenja potoka i jezera na trim stazi, dok je *Dan Planete Zemlje* obilježen izradom raznih panoa, dijeljenjem sadnica ispred hotela *Apollo*, a intervjuirani su i mještani Rapca. Ta akcija je također polučila veliki uspjeh. Radionica je vrlo aktivna i u vrućim ljetnim danima, jer se većina članova složila da budu aktivni cijelo ljeto. Njihova posebna zadaća je paziti na čistoću i uređenost plaža i šireg okoliša. U sklopu toga mladi ekolozi osnovali su eko patrolu kojom upozoravaju na (ne)djela pojedinaca. Rad eko patrola sastoji se od toga da se osobama odgovornim za pojedino djelo dodjeli odgovarajuće priznanje, ovisno o tome jesu li doprinijeli čistoći i uređenosti okoliša ili je, pak, narušili. Mladi ekolozi za dobra eko djela građanima dodjeljuju zelene, a za ona loša crvene kartone. Tako su do sada mladi ekolozi pazili na uređenost i ljepotu okućnica, a ubuduće se može očekivati provedbu akcija eko patrola i na plažama nakon kupanja.

Maja Fabeta

RADIONICE

PREDSTAVLJAMO DRAMSKU RADIONICU

Mašta i kreativnost i rekviziti glumaca

Tijekom tri godine Dramska je radionica priredila tridesetak predstava. Mogli smo ih vidjeti na otvaranju prošlogodišnjeg LIDRAN-a u Labinu, prilikom obilježavanja Svjetskog dana zdravlja, u okviru ekološkog projekta udruge PUT, na otvaranju županijskog natjecanja iz zemljopisa i međunarodnog susreta Projekta demokracije. Svake godine nastupaju u domovima za odrasle.

Po završetku napornog radnog tjedna, svakog petka od 19 do 21 sati u jednoj od prostorija Kluba mladih na Katurama okupljaju se mladi glumci sa svojom voditeljicom profesoricom Hasnijom Karlović. U opuštenoj, prijateljskoj atmosferi prepuštaju se mašti i bar na trenutak zaboravljaju na grubu stvarnost. Oni postaju razigrani likovi iz brojnih predstava i dramskih situacija.

Dramska radionica djeluje već pune tri godine u sklopu radionica Zdravoga grada, čiji je cilj osmisliti kvalitetno slobodno vrijeme mladih. Sve ove godine dramsku radionicu čini jedna te ista jezgra članova, ali se svake godine pridruže i neki novi. Dramsku radionicu polaze: Stenni Milevoj, Kristina Milevoj, Lorna Stemberger, Ivana Žubričić, Katerina Licul, Iva Benković, Verena Višković, Tena Rudolf, Amneris Ružić i Morena Vlačić. Radionicu uglavnom polaze djevojke, ali vjeruju da će im se dogodne pridružiti i pokoji dečko.

Kako veli njihova voditeljica Hasnija Karlović, mlade su djevojke savjesne, temeljite, kritične i samokritične, nesebične, samoinicijativne i odgovorne u kreiranju svake uloge. Osim dvosatnog druženja petkom, djevojke se druže i izvan radionice, koja im je pomogla da se bolje

upoznaju. Njihov trud i uspješnost očituje se u nizu predstava koje su pripremili. Tijekom tri godine priredili su tridesetak predstava. Mogli smo ih vidjeti na djelu na otvaranju Lidran-a 1999. godine u Labinu, prilikom obilježavanja Svjetskog dana zdravlja. Nastupali su u okviru ekološkog projekta udruge Put te na otvaranju županijskog natjecanja iz zemljopisa kao i međunarodnog Projekta demokracije u organizaciji Srednje škole Mate Blažine. Svake godine održavaju nastupe u domovima za odrasle i posjećuju kazalište u Rijeci. Ove su godine nastupili i na sajmu Hrvatske mreže Zdravih gradova u Zagrebu.

Njihov princip rada zasniva se na emocionalnom pamćenju, pantomimi i uočavanju govornih vrednota.

Razgovarali smo sa Amneris Ružić, jednom od najmlađih članova dramske radionice. Pridružila im se tek ove godine, a dotada ih je pratila svirajući gitaru. Ljubav prema glumi naslijedila je od svog tate, Čedomira Ružića, koji se u mladosti također bavio glumom u dramskoj sekciji srednje škole, koju je kasnije uspješno i vodio. U dramskoj radionici stekla je najbolje prijatelje, a radionica joj je pomogla da izgradi svoje samopouzdanje i postane otvorenija.

Ostavili smo mlade glumce da se pripreme za svoje nastupe. Nadamo se da je radionica privukla bar neke od mladih, željnih glume, da na jedan kreativan način upotpune svoje slobodno vrijeme.

Ana Sinković

PREDSTAVLJAMO LIKOVNU RADIONICU

ZADOVOLJSTVO U RADU, IZRAŽAVANJU, RAZUMIJEVANJE I SLOBODA OSNOVNI SU MOTIVI RADA

Oduvijek je vladala velika zainteresiranost mladih za rad u radionici. Tako je i ova radionica od samog početka imala veliki broj djece, njih oko četrdesetak. Njena specifičnost je rad na dvije lokacije dok jedna grupa radi u Labinu druga u Rapcu.

U bogatoj lepezi programa projekta *Labin-zdravi grad*, već četvrtu godinu postoji i djeluje likovna radionica. Kako ističe njena voditeljica Narcisa Adalgisa Škopac, nastavnica likovne umjetnosti zaposlena u OŠ Matije Vlačića, Božić 1995. godine bilježimo kao početak rada ove radionice. Datum je to vrlo prikladan, ne samo po svom blagdanskom značenju, već i po svojoj simbolici mira, ljubavi, dobrote i tolerancije. Sve te vrijednosti nisu samo sadržaj likovne radionice, one su utkane u projekt Labin-zdravi grad i promiču se radom u svim njegovim radionicama i programima.

"Već nakon osnivanja osim rada u radionici dio rada bio je posvećen dizajniranju propagandnog materijala za sve radionice Kluba mladih, od plakata preko iskaznica do brošurica, kako bi rad svih radionica kao i opće informacije o nečem tada novom, a danas već dobro poznatom, došao u gradu do izražaja", veli voditeljica likovne radionice Narcisa Adalgisa Škopac. Prema

njenim riječima oduvijek je vladala velika zainteresiranost mladih za rad u radionici te je ova radionica od početka imala veliki broj djece, njih oko četrdesetak. Specifičnost likovne radionice je i to da je ona, s obzirom na mjesto stanovanja, podijeljena u dvije grupe tako da jedna radi u Klubu mladih u Labinu, a druga u prostorijama mjesnog odbora u Rapcu. Na naš upit o zadaćama i cilju radionice voditeljica veli: "Zadaća je zainteresirati polaznike radionice za rad, zaokupiti ih likovnim problemom, postići rasterećenost, zadovoljstvo i užitek u radu i u druženju. Ponekad rad, odnosno oblikovanje, crtanje ili slikanje zamjenjujemo razgovorom, s obzirom da znamo da je jedan od velikih problema današnjice kod mladih nedostatak komunikacije i nesnalaženje u komuniciranju. Upravo kvaliteta te zadovoljstvo u radu, izražaju kao i razumijevanju te prije svega sloboda, osnovni su motivi u radu likovne radionice."

Članovi likovne radionice prilikom predstavljanja u lipnju 1999.

RADIONICE

radionicu."

Likovna radionica Kluba mladih redovito uz ostale predstavlja svoj rad javnosti. "Osim redovitih tematskih izložbi, koje postavljam tijekom godine u Malom kazalištu u starom gradu, izdvojila bih i prošlogodišnje nastupe u javnosti sa uspješnom modnom revijom. Prva prezentacija bila je u rabačkom hotelu Neptun, druga je održana u Malom kazalištu, treća za Dan mladih tijekom tjedna kada se odvijaju manifestacije za Dan Grada Labina, a četvrta prilikom tradicionalne ljetne fešte u Raši. Držim da brojnost publike i njihove reakcije potvrđuju dobar rad radionice i izraženu kreativnost

njenih polaznika. Na ovom mjestu želim istaći angažman roditelja polaznika radionice koji prate rad svoje djece na svim manifestacijama te ih podržavajući dodatno stimuliraju."

Ana Sinković

Polaznici ove radionice uglavnom su učenici OŠ Matije Vlačića, ali u početku velik dio polaznika bio je i iz OŠ Ive Lole Ribara. "Direktan razgovor u smislu poticaja na uključivanje u ovu, a vjerojatno i ostale radionice, puno znači. Vjerojatno stoga što radim u OŠ Matije Vlačića većina djece iz te škole pohađa

PREDSTAVLJAMO LUTKARSKU RADIONICU

IZAZOV ZABAVE I ODMAK OD ŠKOLSKE SVAKODNEVNICE

Svakog četvrtka od 17 do 19 sati pod voditeljstvom odgajateljice Ines Sutil okuplja se zainteresirana skupina djece u dobi od 12 do 14 godina. Svaki susret koncipiran je tako da potiče dječju kreativnost i maštovitost, a ujedno i razvija njihovo samopouzdanje i međusobne odnose.

Među mnogim radionicama koje djeluju u sklopu programa *Labini-zdravi grad* svoje je mjesto pronašla i lutkarska radionica.

Do sada u Labinu nije postojalo ništa slično, tako da se ona od samog početka predstavila kao izazov za svu djecu željnu zabave, igre i malog odmaka od uobičajene školske svakodnevnice.

Svakog četvrtka od 17 do 19 sati pod vodstvom odgajateljice Ines Sutil okuplja se zainteresirana skupina djece u dobi od 12 do 14 godina.

Svaki susret koncipiran je tako da potiče dječju kreativnost i maštovitost, a ujedno i razvija njihovo samopouzdanje i međusobne odnose. U kreiranju lutkarskih predstava mladi lutkari sa svojom voditeljicom inspiraciju pronalaze u dječjim pričama i bajkama.

Iz dosjetljivih društvenih igara nastala su tako mnoga poznanstva i prijateljstva koja se nastavljaju i izvan prostora labinskih jaslica, gdje se susreti malih lutkara održavaju.

Mali su znatiželjnici dosad naučili praviti *ginjole* i lutke na štapu kojima vrlo vješto upravljaju za vrijeme svojih priredbi.

Uz lutkarske predstave, djeca se naročito raduju kvizovima znanja koje sami pripremaju iz područja zemljopisa i povijesti, tako da program ove skupine ima i širi edukacijski karakter.

Da ne bi sve ostalo na vlastitom zadovoljstvu, a

sukladno cilju programa Zdravi grad koji promiče kvalitetu života, lutkarska se skupina odaziva svakom pozivu na gostovanja te tako i ostale razveseljava svojim simpatičnim nastupima.

Mali su lutkari do sada pokazali svoje umijeće prigodom dolaska Djeda Božićnjaka u Dječji vrtić i kino dvoranu te za sve druge labinske mališane uspješno nastupili. Svake godine krajem lipnja lutkarska radionica predstavlja svoja postignuća na godišnjoj smotri Zdravog grada u labinskom Malom kazalištu. Priredili su oni predstave prigodom božićnih i uskršnjih blagdana u i Domu staraca u Raši i Nedešćini.

Lutkarska radionica broji već četvrtu godinu svog djelovanja i nestrpljivo očekuje nove članove koji će pametno i korisno iskoristiti svoje slobodno vrijeme. Dobro nam došli!

Maristela Luboteni

PREDSTAVLJAMO RITMIČKO-AEROBNU RADIONICU

VJEŽBANJEM DO ZDRAVLJA I LIJEPOG TIJELA

U okviru projekta *Labin-zdravi grad* osnovana je i ritmičko-aerobna radionica koja uz male izmjene djeluje već četvrtu godinu. Petnaestak djevojaka sastaje se sa svojom voditeljicom, nastavnicom tjelesne i zdravstvene kulture, Julijom Štemberga svakog utorka od 18 do 20 sati u prostoriji *Kluba mladih* na Katurama. Radionica radi samo za vrijeme školske godine, ali njihova voditeljica ističe da bi bilo dobro da takav rad traje i tijekom ljeta jer su srednjoškolke izrazile želju da se rekreiraju i tijekom vrućih ljetnih večeri. Prve dvije godine današnja ritmičko-aerobna skupina djelovala je samo kao ritmička radionica gdje su članice, pretežito učenice osnovnih škola, imale zadatak da osmišljavaju koreografije za svoje nastupe. Svoje znanje i trud imali su priliku pokazati za vrijeme nastupa u domovima za odrasle u Nedešćini i Raši prigodom obilježavanja blagdana. Plesne točke i živa glazba oduševile su tamošnju publiku.

Zbog prelaska učenica članica u srednje škole izvan Labina postalo je nemoguće opet okupiti ih u istom

sastavu. Kao posljedica toga osnovala se nova skupina u kojoj sudjeluju ne samo osnovnoškolke već i učenice srednje škole. Samim time promijenio se i program. Grupa se orijentirala prvenstveno na aerobik. Cilj njihovog okupljanja je korisno vježbanje i oblikovanje tijela te želja za stjecanjem dobre kondicije. Njihova voditeljica tim vježbama želi postići pravilno držanje, dok je članicama radionice prvi i osnovni razlog postići željeni izgled. Vođene idejom "U zdravom tijelu - zdravi duh" mlade djevojke upotpunjuju svoje slobodno vrijeme korisnim i učinkovitim programom tjelesnog vježbanja i promicanjem sadržaja nove kvalitete življenja te postižu željene rezultate.

Na kraju valja reći da je ritmička radionica, čiji će se rad nastaviti na jesen, otvorena za sve nove članove.

Osnovnoškolci i srednjoškolci preko svojih nastavnika i profesora mogu stupiti u kontakt sa voditeljicom Julijom Štemberga ili s drugim voditeljima radionica *Labin-zdravi grad*.

Ana Sinković i Maristela Luboteni

PREDSTAVLJAMO RADIONICU MOJA SLIKA U OGLEDALU

TRAGANJE ZA SREĆOM I ZADOVOLJSTVOM

Radionice *Moja slika u ogledalu* koje kroz svoje edukativno-terapeutske aktivnosti okupljaju velik broj djece raznih uzrastnih kategorija, djeluju s uvjerenjem da je "Svijet veliko zrcalo koje svakom čovjeku daje odraz njegova lica. Namrštimo li se ono nas pogleda namrgođeno, nasmijemo li mu se i smijemo li se s njim on nam je vedar suputnik." Niz različitih sadržaja kojima se u djeci nastoji potaknuti interesi za bolje upoznavanje vlastite osobnosti, vlastitih vrijednosti i ponašanja razrađeni su za uzrast od sedam do deset godina, jedanaest do petnaest godina te za učenike sedmih i osmih razreda. Radionice za mlađi uzrast djeluju pod vodstvom Franke Filipi-Užičanin dok radionice za starije uzrastne grupe vodi Štefanija Prosenjak-Žumbar. Vođeni uvjerenjem da život kao neobičnu mješavinu moramo prihvatiti onakav kakav jest, da ga moramo pokušati shvatiti i potom ga poboljšati, mladima se putem igre, zabave i učenja nude mogućnosti boljeg upoznavanja mehanizama koji ih čine onakvima kakvi

jesu, da bi se potom pronašli načini, kako da zapravo postanu onakvi kakvi žele biti.

U tom traganju za srećom i zadovoljstvom, različiti zabavni sadržaji naših radionica usmjereni su na istraživanje svijeta koje ih okružuje, u kojem kroz kvalitetne odnose sa drugima mogu razvijati sve potrebne socijalne i komunikacijske vještine koje će im pomoći da postanu uspješne i odgovorne osobe. Znajući da se u svakom mladom čovjeku krije toliko puno vrijednosti, cilj radionica je istražiti sve te kvalitete, razviti ih do krajnjih granica kako bi se indirektno razvile i sve ostale sposobnosti koje će potaknuti i bolji uspjeh u školi. Uz druženje, zabavu i učenje u radionicama želimo, bar kroz kratko vrijeme, stvoriti privid svijeta u kojem će svi poštivati druge, uvažavati njihove vrijednosti i različitosti te strpljenjem i tolerancijom kreirati atmosferu opuštenosti, razdraganosti i uspjeha.

Štefanija Prosenjak-Žumbar

ČUĐENJE

Kakav čudan dan,
kakav čudan sat,
čudni ljudi, čudno vrijeme,
a možda i nije...
Šapati, čudne riječi
po usnama lete.
Sjene lete uokolo,
nestaju, pa se bude,
trče, padaju, dižu se.
Poput morskih valova pjene se.
Lome me, valjaju, nose...
Više ništa nije isto.
Sve je čudno...

SANTANA

VJETAR

Vjetar je podignuo
davno već zaspalu prašinu,
podigao je u visine
budućnosti nesmrtnu.
Daleko je odnio,
od mene sakrio.
Varka sve postaje, laž,
neistinita priča.
Ni trag prošlosti ne ostaje.
Ničega nema.
Samo zviždukavi taj vjetar
koji me naprijed gura.

SANTANA

SVIJET ZA NAS

Nema svijeta za nas,
mi smo stvorili naš vlastiti.
Mi smo jedno u toj rijeci života,
tajanstvo tišine koju dijelimo
sa ovom tihom, dalekom noći.
Pronađi mir u mojem snu.
Osjeti zbrku u mojoj glavi,
shvati onu bujicu osjećaja u mom srcu.
Odletimo zajedno do snenih pustinja,
nemirnih rijeka budućnosti,
do vječnih nada i snova.
Do puteva kojim putuju
samo naši snovi.

SANTANA

Predstavljamo kemijsko-eko grupu Srednje škole Mate Blažine

Kemijsko-eko grupa djeluje izrazito uspješno već dugi niz godina pod vodstvom prof. Mire Hrvatin i prof. Čede Perko. Svake godine učenici se prihvaćaju novih, zanimljivih projekata unutar same grupe, a osim toga mogu se uključiti i u program GLOBE-a, odnosno SEMEP-a, gdje obavljaju redovita meteorološka, hidrološka i fenološka mjerenja, pripremaju se za sudjelovanja na državnim susretima i rade na raznim mini projektima, obilježavaju značajne datume, sudjeluju u edukacijskim projektima, raznim stručnim ekskurzijama i ekološkim radionicama gdje stječu nove spoznaje i iskustva. Među značajne projekte kemijsko-eko grupe ove godina svakako spadaju oni međunarodnog GLOBE programa: *Jesu li naše kiše kisele?*, *Oživljava li rijeka Raša?* i *Kada pupa ladonja?*, te UNESCO-SEMEP projekt *More i mi* koji ispituje kvalitetu mora i stanje okoliša na četiri lokacije: Rabac Maslinica, Rabac Girandella, Ravni i Tunarica. Tu je i eko-etno projekt *Kako su naši stari...* preko kojeg su učenici III. razreda gimnazije i ekonomije na raznim lokacijama ispitali prošlost svojih predaka preko zadataka: Kako su radili, stanovali, hranili se, oblačili se i zabavljali naši preci, a rezultati istraživanja su prezentirani na izložbi tijekom lipnja i srpnja u Srednjoj školi Mate Blažine. Od značajnih datuma obilježeni su: 22.03. *Svjetski dan voda*,

radom na terenu i ispitivanjem kvalitete slatkih voda (GLOBE), odnosno slanih (SEMEP), a u auli škole izložene su prekrasne fotografije Plitvičkih jezera. 22.04. *Dan Planete Zemlje* 13.04. *Dan priključivanja*

Ekolozi našeg grada

Kemijsko-eko grupa djeluje već dug niz godina i do sada je sa svojim projektima postigla vrlo zapažene rezultate čak i na državnoj razini, zahvaljujući kreativnosti i predanosti učenika i njihovih profesora.

No, čime se ona bavi i što su mladi kemičari i

Hrvatske međunarodnom GLOBE programu obilježen je na način da su se pred školom održale kratke radionice i prezentacija GLOBE mjerenja ostalim učenicima škole, a važnost zaštite okoliša ilustrirana je građanima na način da su im učenici podijelili balone sa ekološkim porukama i porazgovarali s njima o važnosti okoliša. Na terasi škole izložena je velika kugla-GLOBE GLOBUS, koja je nakon ove akcije našla stalno mjesto u školskom hodniku zamijenivši luster.

Ekološka grupa je ove godine uklopljena i u nastavni plan, naime uz informatiku te politiku i gospodarstvo, na radost brojnih mladih ekologa, kao izborni predmet ponuđena je i ekologija. Uz redovne nastavne sadržaje, ekolozi su se uključili i u projekt zaštite kraških lokvi. Projekt

Kraške lokve su odradili u suradnji sa udrugom Zelena Istra iz Pule, i na taj način dobili su nova znanja o lokvama kao vodenim eko sustavima i o njihovoj važnosti za biosferu. U sklopu tog projekta održana je i edukacijska radionica na lokvi Marilnica pod vodstvom Svjetlane Lupert-Obradović, Ružice Bruvo, Zrinke Mesić i Hrvoja Peternela iz eko udruge Hyla iz Zagreba.

Osim toga održana je i jednodnevna stručna ekskurzija u Pazin gdje su učenici III.o i III.f posjetili lokalitet Pazinske jame te izložbu *Od ordenja do istarskih suvenira*.

Od ostalih aktivnosti eko grupa je uključena i u pokret *Znanost mladima* koji obuhvaća sve grupe prirodnih i društvenih predmeta. Ove godine su se dvije učenice iz naše škole plasirale na državno natjecanje

iz kemije, pri čemu je Lorna Štemberger u kategoriji natjecanja osvojila 4. mjesto, a Sanja Kos u kategoriji susreta 2. mjesto.

Tu su također UNESCO-vi edukacijski materijali *Resource Kit Science and Technology Education* koji su povjereni učenicima naše škole, a

rezultati su dostavljeni gospođi Alenki Vrcan, savjetnici ureda Hrvatskog povjerenstva za UNESCO, i UNESCO-vu povjerenstvu za edukacijske projekte. U sklopu toga su početkom kolovoza Lori luketa-Dagostin i učenica Maja Fabeta otišle u Njemačku kao predstavnici naše škole i Hrvatske na Ljetnu školu okoliša *Sačuvajmo zemlju čistom*.

Eko grupa je, osim toga, uključena u pokret *Neka naša Istra blista* i projekt *Labin-zdravi grad*, pa se učenici u sklopu toga uključuju u razne eko akcije prema dogovoru na razini Grada Labina i Istarske županije.

Da se mladi ekolozi brinu za svoj okoliš i zalažu za njegovu čistoću vidi se i na primjeru inicijative za uklanjanje devastiranih nekadašnjih ugostiteljskih objekata sa parkirališta ispred školske

Eko-etno projekt Srednje škole Mate Blažine Labin

Kako su naši stari

Povodom Dana zaštite okoliša 5. lipnja održana je zanimljiva izložba učeničkih radova i istraživanja o životu naših predaka na području Labinštine.

Da bi razbila svakodnevnu školsku monotoniju prof. Mira Hrvatin dosjetila se načina da bar dio učenika zabavi jednim projektom. Sve je to započelo sa bivšim maturantima i nastavilo se i ove godine. O čemu je zapravo riječ? Svi treći razredi gimnazije i treći razred ekonomske škole tijekom ožujka pa do kraja svibnja izradili su projekt na temu "Kako su naši stari...". U svakom razredu izdvojeno je 4-5 grupa od kojih je svaka imala svoju temu i lokaciju za istraživanje.

Teme su bile: "Kako su naši stari... stanovali, kuhali, zabavljali se, oblačili se, radili". Područje na kojem su istraživali bila je najuža okolica Labina: Rabac, Veli Golji, Čepić, Raša, Ripenda, Nedeščina, Kršan. Učenici su sami izabrali način na koji su sastavili projekt: video ili radio zapis, intervju, izložba nekih primjeraka vezanih uz temu, poster prezentacija ili neki drugi način. Prepušteno je njihovoj mašti. Povodom Dana zaštite okoliša, 5. lipnja, održana je prezentacija učeničkih radova u Srednjoj školi Mate Blažine. Tijekom cijeloga dana posjetitelji su mogli ocijeniti radove, glasujući na oglasnoj ploči po kategorijama. U kategoriji "Kako su stanovali" pobijedila je grupa koja je prezentirala područje Rapca. Njihov projekt sastojao se od dva postera sa slikama, tlocrtom i popratnim tekstom, te maketa tipične rabačke kuće. U toj grupi bile su učenice III.l razreda: Rosana Cifrić, Lara Kožljan, Maristela Luboteni, Ana Sinković, Astrid Zulian i Virna Zupčić.

U kategoriji "Kako su kuhali" pobijedila je grupa koja je prezentirala područje Presike. Njihov projekt sastojao se od kuharice sa nekoliko recepata, postera a donijeli su neka tipična jela - domaći kruh i fritule. Tu grupu činile su učenice III.l razreda: Maja Knapić, Vedrana Barić, Sanja Paliska, Anamarija Škopac, Eda Mikuljan, Danijela Bukvić i Munirka Kurpejović.

U kategoriji "Kako su se oblačili" pobijedila je grupa čiji se projekt odnosio na Kršan i okolica, a sastojao se od dva postera i nekoliko izloženih primjeraka starih odjevnih predmeta. Članice te grupe bile su učenice III.o razreda: Miljana Škrobe, Tihana Žvanja, Tamara Mart, Jasna Juričić, Marta Benažić i Kristina Baćac.

U kategoriji "Kako su radili" pobijedila je grupa koja je svoj rad prezentirali uz pomoć postera sa popratnim tekstom i izloženim starim alatima uz koje se također nalazilo i objašnjenje. Grupu su činile učenice III.f razreda: Maja Babić, Lena Knapić, Iva Sutil, Leana Modrušan, Ana Dušati i Nadia Višković.

U kategoriji "Kako su se zabavljali" pobijedila je grupa čiji se projekt odnosio na područje Labina a prezentirali su ga uz pomoć makete koja je prikazivala Labinske konti. Grupu su

činile učenice III.d razreda: Danijela Išić, Slađana Milanović, Silvana Blažina, Leana Verbanac, Ana Poldrugovac.

Ne smijemo zaboraviti na sve ostale sudionike koji nisu pobijedili, ali su vrlo domišljato prikazali svoj projekt i uložili mnogo truda. Nije bitno pobijediti - bitno je sudjelovati.

Ana Sinković

Srednjoškolci zavirili u prošlost i život svojih predaka

Ovogodišnji susret Globe škola održan je od 28. do 30. lipnja u Labinu i Rapcu, a sudjelovale su ekipe iz cijele Hrvatske te grupa učenika i voditelja iz Makedonije, u svojstvu promatrača. Sudionici su uz zajedničko druženje, prekrasan ambijent te igru i zabavu sklopili nova poznanstva, razmijenili informacije i stekli brojne nove spoznaje iz GLOBE programa. Susret je održan pod pokroviteljstvom Ministarstva prosvjete i športa Republike Hrvatske, Istarske županije i Grada Labina (projekt LABIN-ZDRAVI GRAD), a u organizaciji Ureda za obrazovanje i šport Grada Zagreba i ZGO-a iz Zagreba te škole domaćina, Srednje škole Mate Blažine. Ovogodišnji susret okupio je 18 osnovnih i 14 srednjih škola Hrvatske. Rad sudionika odvijao se u srednjoj školi i rabačkoj Maslinici.

Na maloj svečanosti otvaranja susreta domaćini - ravnatelj škole Čedomir Ružić i labinski gradonačelnik Tulio Demetlika brojnim sudionicima su poželjeli dobrodošlicu i ugodan boravak u Labinu. Pozdravnom se riječi nazočnima obratio i mr. Mate Krizman, pročelnik

športa mr. Diana Garašić, otvorivši službeno susret. U kulturno-umjetničkom programu nastupili su: na klaviru Katarina Malinarić, učenica srednje glazbene škole, a zatim na harmonici Andrija Sprčić, Riana Verbanac, Renata Zahtila i Vedran Gergorić na synthesizeru pod vodstvom Karmen Stanić iz OGŠ Matka Brajše Rašana Labin. Pjesmu "Neka moja Istra blista", poznatiju kao "Šporkulja" izvele su Edina Okanović, Ana Dundara, Tamara Petrović, Tea Miletić i

TREĆI DRŽAVNI SUSRET GLOBE ŠKOLA

GLOBE PROGRAM

TRODNEVNO DRUŽENJE I NATJECANJE "GLOBEOVACA" IZ CIJELE HRVATSKE

Klara Bajramović. Za sve sudionike organiziran je izlet u Gornji grad i posjet Narodnom muzeju, podijeljen je GLOBE Bilten, a navečer je organizirano zajedničko druženje u Mimosi gdje su se ekipe opustile i pripremile za predstojeće natjecanje.

Slijedećeg je dana u Maslinici održano natjecanje u orijentaciji. U sklopu tog natjecanja bilo je postavljeno šest kontrolnih točaka na kojima su svaku ekipu čekali posebni zadaci, primjerice izmjeriti salinitet vode te odrediti je li električki vodljivija morska ili voda iz vodovoda. Budući da su kontrolne točke bile skrivene, ekipe su se orijentirale uz pomoć karte na kojoj su one bile označene. Cilj je bio u što kraćem vremenu proći sve kontrolne točke i uspješno riješiti zadane zadatke.

Vinko Vučić vodio igru "Spasimo Zemlju"

Poslijepodne su prezentirani projekti koji su se radili tijekom školske godine. Tu su se našli projekti labinskih srednjoškolaca poput onih o "Kraškim lokvama", "Kada pupa ladonja", ili "Jesu li naše kiše kisele" koje su radili sa profesoricama Mirom Hrvatin i Čedom Perko. Bilo je tu i mnoštvo drugih zanimljivih projekata, a istakla se Power Point prezentacija Srednje škole Mate Blažine koja je u toj kategoriji osvojila 2. mjesto. U okviru susreta razgovaralo se o daljnjim planovima što se tiče tog projekta. Učenici i profesori mogli su pogledati izložbu školskog eko-etno projekta "Kako su naši stari...". Tako su se gosti mogli upoznati

sa kulturom i običajima istarskog podneblja. Krajem popodneva održana je i obrana radnji, a nakon toga je ponovno uslijedila večera i zajedničko druženje. Posljednjeg dana susreta na rabačkoj plaži održana je igra "Spasimo zemlju" koja je obuhvaćala razne igre na vodi, primjerice natjecanja pedalinama, ronjenje, štafeta na vodi. O pobjedniku odlučili su brzina i spretnost, a prvo je mjesto osvojila labinska ekipa čiji su članovi bili Martin Perko, Anja Dundara i Bruno Hrvatin. Nakon toga proglašeni su pobjednici u pojedinim kategorijama. Tri dana su brzo protekla i zasigurno će ostati u trajnom sjećanju svim sudionicima.

Maja Fabeta

Čeda Perko, Diana Garašić i Mira Hrvatin

županijskog Ureda za prosvjetu, kulturu, šport, tehničku kulturu i informiranje, potom predstojnik Upravnog odjela za prosvjetu i kulturu Istarske županije prof. Mladen Dušman te na kraju viša savjetnice Ministarstva prosvjete i

Na trećem susretu škola demokracije održanom od 6. do 8. srpnja pod pokroviteljstvom Ministarstva prosvjete i športa, Istarske županije i Grada Labina, a u organizaciji Škole narodnog zdravlja "Andrija Štampar" Zagreb, Srednje škole Mate Blažine i projekta *Labin-zdravi grad*, u sklopu Motovunske ljetne škole promicanja zdravlja, sudjelovali su predstavnici iz Norveške, Slavonskog Broda, Našica, Varaždina, Rijeke, Pazina i Labina. Bila su to tri prekrasna dana ispunjena zajedničkim druženjem i upoznavanjem novih, zanimljivih lica. Sudionici su se na "krilima demokracije" družili, učili o

Na krilima demokracije
Upon the wings of democracy

U Srednjoj školi Mate Blažine od 6. do 8. srpnja održana je 3. radionica "Škole demokracije - parlament mladih"

UČENICI I VODITELJI NA "KRILIMA DEMOKRACIJE"

Blažine, gostovali na HRT-u u studenom prošle godine, a nakon toga Debatni se klub pod vodstvom prof. Luciana Antonellija predstavio dinamičnom Karl

Poperovom debatnom na engleskom jeziku na temu *Pokusi na životinjama su prihvatljivi*.

Jednoglasnom sudačkom odlukom pobijedila je negirajuća ekipa u sastavu Helis Zuliani, Sabina Toplak i Ana Gobo, a najboljim govornikom proglašena je Helis Zuliani.

Nakon "caffe breaka" uslijedio je

Europski klub Slavonki Brod sa Power Point prezentacijom rada na engleskom jeziku, a predstavljen je i prijevod knjige *All Different-All Equal*. Nakon ručka sudionici škole demokracije popodne su proveli na rabačkim plažama, a večer u razgledavanju starogradske jezgre Labina i Narodnog muzeja. Nešto kasnije je u Malom kazalištu za njih organizirana prezentacija rada Kluba mladih *Labin-zdravi grad* u sklopu kojega je priređen kratki kulturno-umjetnički program, u kojem su svoje umijeće pokazali Dramska radionica Kluba mladih te manekeni i modni kreatori Srednje

škole Mate Blažina. "Pizza party" u restoranu *Kvarner* u večernjim satima protekao je u ugodnom društvu i zanimljivim razgovorima. Sljedećeg dana su predstavnici iz Norveške (iz Sandnesa i Stranda) imali prilike prezentirati svoja iskustva projekta demokracije. Uslijedilo je izlaganje *Projekt demokracije u Norveškoj, Latviji i Hrvatskoj* gospodina Geir Hetlanda, a nakon toga je prezentiran rad predstavnika i voditelja Mini parlamenta: "Youth Councila" Birte Berg i "Children's City Councila" Thomasa Malmoa. Nakon toga su predstavnici iz Slavonskog Broda na engleskom jeziku govorili o problemima mladih vezanih za alkohol, a njihovo je izlaganje bilo vrlo dobro razrađeno i poučno.

Dr. Selma Šogorić i Čedomir Ružić koordinatori Projekta demokracije za Republiku Hrvatsku

važnosti demokracije i raspravljali o socijalnim problemima današnjice, parodirali TV emisije i raspravljali o raznim drugim zanimljivim temama. Radionica je započela u četvrtak ujutro. Susret su otvorili ravnatelj Srednje škole Mate Blažine prof. Čedomir Ružić, kao izvršni koordinator projekta za Republiku Hrvatsku te međunarodni koordinator projekta prof. Geir Hetland, poželjevši dobrodošlicu svim sudionicima. Nakon toga je uslijedila prezentacija hrvatskih škola na području različitih projekata demokracije i demokratskog djelovanja. U sklopu toga je prikazana snimka TV emisije *Parlaonica* kojom su srednjoškolci, članovi Debatnog kluba Srednje škole Mate

Prezentacija Projekta demokracije pod vodstvom europskog koordinatora Geira Hetlanda iz Norveške

Nakon svega toga došlo je i vrijeme za malo politike; naime uslijedila je simulacija i dramatizacija TV emisije *Otvoreno* u čijem pripremanju je učenicima pomogla prof. Delfina Arapović.

Učenici II. i III. razreda gimnazije našli su se u ulozi voditelja emisije, predsjednika Republike Hrvatske Stjepana Mesića (Edi Juričić), premijera Ivice Račana (Dino Čekada) i predsjednika Sabora Zlatka Tomčića (Ivor Vilić). Oni su svoje uloge odradili izuzetno dobro te su svojim iskrenim i uvjerljivim nastupom oduševili publiku, koja je pak sa svoje strane pridonijela uspjehu simulacije postavljanjem pitanja u vezi aktualnog političkog

Našica govorio je prof. Krunoslav Nikodem, voditelj projekta, a o Gimnaziji Varaždin nacionalni koordinator projekta prof. Rajka Ptiček na engleskom jeziku. Nakon ručka i dnevnog odmora uslijedio je izlet brodom *Klinica* do Cresa prilikom kojeg su svi sudionici mogli uživati i u promatranju dupina. U subotu ujutro je održana radionica Europskog doma Slavonski Brod na temu *Tko dolazi na večeru i Euroželjeznica a' la carte* na engleskom jeziku, te prezentacija

suradnju. Uza sve pohvale upućene domaćinu na organizaciji i školama sudionicama na pokazanim rezultatima i umijeću "na kojemu bi im zavidjeli (po riječima članice Županijske skupštine, gospođe Rojnić) mnogi profesionalni političari", uslijedio je poziv međunarodnog koordinatora Geira Hetlanda sudionicama da pod pokroviteljstvom Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Norveške u studenome izravno prisustvuju održavanju Mini parlamenta u Norveškoj. Norvežani su u Labinu ostali do ponedjeljka dok su ostali sudionici puni dojmova napustili Labin u nedjeljnu navečer s porukom "Vidimo se na Projektu demokracije 2001."

Maja Fabeta

Dr. Selma Šogorić, nacionalni koordinator Mreže zdravih gradova o školi demokracije:

"... Prije tri godine kada je u okviru Motovunske ljetne škole unapređenja zdravlja otpočela suradnja gradova na provođenju programa svoju smo viziju iskazali i kroz naziv Škole demokracije Vijeća mladih Mini parlament. Razvijanjem modela Škola demokracije u srednjim školama učenjem socijalnih vještina, vještina komunikacije, kulture dijaloga, radom na predrasudama, boljem poznavanju i korištenju mehanizama demokratskog društva odnosno korištenja legalnog sustava u ostvarivanju svojih prava mladi su osposobljeni za artikuliranje svojih zahtjeva prema lokalnoj zajednici. Da bi energija i entuzijazam mladosti bio kreativno utrošen trebalo bi mladima omogućiti da postanu aktivni sudionici društvenih procesa u vlastitoj sredini. Osnivanjem Vijeća mladih uspostaviti će se dodatni mehanizam koji će povećavati utjecaj mladih kao grupe od posebnog društvenog interesa na procese donošenja odluka i provođenje programa razvoja zajednice na lokalnoj razini. Na taj način gradske će uprave adekvatnije moći procijeniti potrebe mladih i primjerenije locirati resurse namijenjene zadovoljavanju potreba mladih. Projekt će potaknuti interesno okupljanje mladih, djelovanje njihovih postojećih, ali i osnivanje novih udruga. Kroz baze podataka i internet mrežu bit će im dostupne sve informacije o demokratskom ustrojstvu i institucijama vlasti te sličnim projektima unutar i izvan Hrvatske..."

Parlamentarna debata Debatnog kluba pod budnim okom voditelja Luciana Antonellija i Delfine Arapović

stanja u Hrvatskoj, gospodarske krize, suradnje sa Haškim sudom, nezaposlenosti i ekoloških pitanja vezanih za TE Plomin 2. Predsjednik, premijer i predsjednik Sabora morali su smišljati izuzetno oštromne odgovore na postavljena katkad i provokativna pitanja i u tome su na opće zadovoljstvo polučili izvanredan uspjeh. Nakon toga uslijedili su prikazi projekta *Obrazovanje za demokratsko građanstvo* u sklopu kojega je svako sjedište građanstva (Labin, Varaždin, Našice) prezentiralo svoje dosadašnje uspjehe i buduće planove projekta pod patronatom Vijeća Europe (Vukovar je poslao pisani materijal). Tako su o postignućima naše škole i daljnjim planovima za promicanje demokratskih odnosa, na hrvatskom i engleskom jeziku, govorile učenice Sanja Kos i Ana Poldrugovac, a vizualnu i zvučnu podlogu je uz pomoć kompjutera, odnosno Power Pointa, znalački vodila Maja Fabeta. O uspjehu i angažiranosti Srednje škole Isidora Kršnjavoga iz

projekta *Labin-zdravi grad* od strane njezina koordinatora gospođe Eni Modrušan. Zatim je uslijedila izvedba parlamentarne debate Debatnog kluba Srednje škole Mate Blažine na tezu *Država treba izjednačiti tretman alkohola, duhana i lakih droga*, koja je izvedena na vrlo uvjerljiv način uz mnogo argumenata i protuargumenata, ali je publika, ipak, odlučila da lake droge ne treba legalizirati. Na kraju su susreta voditeljima i učenicima ravnatelj Čedomir Ružić i gospodin Geir Hetland podijelili certifikate, prigodne darove i majice sa amblemom susreta i projekta *Labin-zdravi grad* kao i video snimku njihovog trodnevnog rada. Susret je završen okruglim stolom za kojim su voditelji projekta, uz nazočnost pročelnice Županijskog ureda za zdravstvo, socijalnu skrb i rad dr. Romanite Rojnić, raspravili ovogodišnji susret, razmijenili mišljenja te donijeli zaključke i planove za buduću

Od aktivnosti u kojima bi se mladi ugodno osjećali, opustili i zabavili se na prvom su mjestu sportske, poput nogometa, košarke, rukometa, tenisa i odbojke. Na drugom su mjestu informatičke radionice, radio emisije i školski list, na trećem dramsko-scenske radionice te na četvrtom mjestu likovne radionice.

Na pitanje o sadržajima o kojima bi željeli znati više najveće zanimanje mladih pobuđuju teme vezane za spolnost i seksualnost, ovisnosti i zdravu prehranu. Slobodno vrijeme mladih tema je koja se često eksploatira kako u javnosti tako u školama, a i unutar obitelji. Odgovori na pitanja kako kvalitetno osmisliti slobodno vrijeme mladih jednostavni su, no nešto zapinje u realizaciji.

Grad Labin dosegao je kvalitetu u rješavanju tog pitanja kroz program *Labin-zdravi grad* te aktivnosti *Srednje škole Mate Blažine* koje čine dobar dio tog programa.

O slobodnom vremenu mladih porazgovarali smo sa psihologom, prof. Mirjanom Dobrić, koja je uz pomoć pedagoga, prof. Irenom Crvak i ostalih stručnjaka u školi među učenicima provela anketu na tu temu.

Na naš upit što je posao stručnog tima prof. Mirjana Dobrić odgovara: "U osnovi naših obaveza je rad s učenicima i njihovim roditeljima s ciljem pomoći poticanja i poučavanja organiziranja. Učenici i njihovi roditelji nam se obraćaju sa različitim pitanjima, dilemama koje ih muče, a naš je zadatak da ih usmjeravamo, pomažemo im u traženju rješenja u nizu različitih životnih i školskih situacija. Naravno, tu moramo naglasiti veliku važnost suradnje sa

Razgovor sa školskom psihologinjom, prof. **Mirjanom Dobrić**, o slobodnom vremenu mladih i kako ga osmisliti na temelju ankete provedene među labinskim srednjoškolcima

MLADIMA JE NAJVAŽNIJE DRUŽENJE, ALI I KORISNE AKTIVNOSTI

Mirjana Dobrić (lijevo) i Irena Crvak s pročelnikom županijskog Ureda za prosvjetu i sport mr. Mate Krizmanom

razrednicima, roditeljima, ravnateljem i ostalim profesorima u školi u kvalitetnom obavljanju tog posla. Mislimo da smo osobe koje znamo pažljivo slušati, razumjeti druge i pružiti drugima podršku." Povod ovome intervjuu je anketa o slobodnom vremenu mladih srednjoškolaca. Što vas je ponukalo da započnete spomenuti projekt? Ovaj projekt ima jedan širi smisao. Povod je težnja svih djelatnika škole da stalno ulažu napore i organiziraju aktivnosti s ciljem pospješivanja kvalitete školskog rada. Te su aktivnosti prepoznate i u našem društvenom okruženju na razini Grada Labina kao nova kvaliteta koja zaslužuje potporu i pomoć. Mi već nekoliko godina surađujemo sa Gradom Labinom ulaskom našeg projekta Naš put u kreiranju kvalitetne škole u projekt Labin-zdravi grad zahvaljujući kojem smo dobili financijsku pomoć za realizaciju mnogih aktivnosti iz

našeg programa. Tu moramo istaknuti plodnu suradnju sa Eni Modrušan, koordinatorom projekta Labin-zdravi grad, koja je pokazala veliko razumijevanje i senzibilitet za to što se u školi radi, na način da je prepoznala važnost i korisnost svih naših težnji da radimo na dobrobit mladih. Iz te suradnje je proizašla inicijativa da se krene u istraživački projekt Mladi i slobodno vrijeme. Cilj projekta je pomoći mladim ljudima da svoje slobodno vrijeme osmisle u skladu sa svojim interesima i afinitetima kroz organizaciju sadržaja koji bi uključivali igre, zabavu, rekreaciju i odmor. U tu svrhu smo konstruirale anketu koja je provedena na uzorku od 420 učenika od prvog do četvrtog razreda s ciljem da vidimo

što mladi žele, kako zamišljaju kvalitetno provođenje slobodnog vremena i njihove prijedloge kako bi se u budućnosti kvaliteta provođenja slobodnog vremena mladih u Gradu Labinu pospješila". Kakve je rezultate donijela anketa?

"Rezultati istraživanja ukazuju na to da pod kvalitetnim provođenjem slobodnog vremena mladi stavljaju na prvo mjesto druženje sa prijateljima uz zanimljive i opuštajuće aktivnosti, na drugo sportske aktivnosti, treće aktivnosti koje su korisne, a na četvrto zabavu, izlaske, disko i ostale aktivnosti. Ti rezultati nam govore da mladi veliku važnost pridaju aktivnostima koje opuštaju kao što su čitanje, koncerti, kino, izleti. Sport je isto tako vrlo važan u životu mladih. Od aktivnosti u kojima bi se mladi ugodno osjećali, opustili i zabavili se na prvom su mjestu sportske aktivnosti poput nogometa, košarke, rukometa,

tenisa i odbojke, na drugom su informatičke radionice, radio emisije i školski list, na trećem dramsko-scenske radionice te na četvrtom su iskazali zanimanje da dio slobodnog vremena provedu na tematskim radionicama koje pomažu u rješavanju problema mladih, razvijanju samopouzdanja i preuzimanju odgovornosti za svoja ponašanja".

Mnogi roditelji pa i profesori spočitavaju mladima što previše vremena provode po kafićima. Da li anketa potvrđuje njihove tvrdnje? "Kao što smo već rekli cilj ove ankete bio je doznati želje i interese mladih s ciljem poboljšanja kvalitete slobodnog vremena. Pošli smo od činjenice da mladi u Labinu nemaju dovoljno sadržaja da bi svoje slobodno vrijeme mogli kvalitetno provoditi. Zanimljivo je da prema ovim rezultatima mladi izabiru zabavu na način izlazaka u disko ili kafić tek na četvrtom mjestu. To nam pokazuje njihovu spremnost da zadovoljavaju potrebu

za zabavom na drugačiji način. Trenutna situacija u Labinu je takva da se mladima najviše nudi tip zabave kroz izlaske, kafiće i disko klubove". Imate li možda kakav prijedlog o tome što činiti kako bi mladi što kvalitetnije provodili svoje slobodno vrijeme? "Mišljenja smo da mladima preko školskih sportskih klubova treba ponuditi više mogućnosti za sportske sadržaje, stoga apeliramo da se financijska sredstva usmjere na masovnije bavljenje sportom. S obzirom da nam u ovom istraživanju mladi ukazuju na kvalitetu slobodnog vremena kakvu bi oni željeli na nama odraslima je da već u sljedećoj školskoj godini radimo na realizaciji njihovih

Osvrt: Subote u našem gradu

Mladi u potrazi za promjenama Izlasci su već postali rutinom i česti su oni koji su postali nezadovoljni subotnjom zabavom u Labinu.

Jednom davno, prije tri godine, morala sam svaku subotu izmišljati nekakve rođendane, ili... "nešto se stvarno važno mora dogoditi, i... stvarno moram ići van". Sada su ti izlasci već postali rutinom i mislim da su česti oni koji su postali nezadovoljni subotnjom zabavom u Labinu. Prije sam znala uživati u svakom trenutku, ali sada sam postala svjesnom čemu sam se to znala radovati. Nešto očito nije bilo u redu sa mnom. Nema tu više izbora ili si "raver" ili sjedi doma. Na kraju se sve svede na to da završiš u nekom Kingu, Zeusu, ili ne daj Bože u TNT-u i bude ti jedanaest puta gore nego da si proveo noć uz ponoćnu premijeru kod kuće. Žalosno je to. Zato su gotovo svi toliko pijani da ne znaju razlikovati Micka Jaggera od Tarzana. Ali kažu da barem oglušiš na one abnormalne zvukove kojima nas redovno časti DJ. Naravno, možeš se ugodno smjestiti i u TNT-u, pa uz zdravo seljački ugođaj poskakivati na Pejakovićeve veselice. Za svakog ponešto?! Rock caffe je već postao poput Basa, a subotom nam treba nešto novo, nešto što će trajati malo dulje, nešto gdje možemo izbaciti sve negativno sakupljeno preko napornog tjedna. Nemamo više gdje izlaziti!

Ovo je već glas očaja!! Promijenimo nešto!!!

Maristela Luboteni

prijedloga i želja te da na taj način kreiramo povoljne uvjete za njihov rast i razvoj".

Maristela Luboteni

kutak poezije

KOTRLJANJE

Kotrljam se iz dana u dan.
Ponekad zaboravljam nedjelje.
Ah, ne volim nedjelje.
Ne gledam više kroz prozore.
Ne znam ni da li svijet još postoji.
Možda je nestala ona stara vrba...
I onaj plavi tobogan.
Kotrljam se iz dana u dan.
Ponekad zaboravljam nedjelje.
Ah, ne volim nedjelje.

Maristela Luboteni

USPOMENA

Još je jedno jučer iza nas,
još jedan dan,
prazan, dug.
Stojim na pragu divne tople zore.
Danas, ostavljam tebi
crvenu boju sunčevog zalaska
svjetli odsjaj mjeseca na mirnom
moru
pod tvojim prozorom.
Ostavljam ti uspomene
koje su jučer ispisale moje misli.
Ostavljam ruševine našeg
djetinjstva,
sutra će u mom srcu živjeti dijete.
Radoznalo. Veselog osmjeha.
Zagonetnog pogleda.

Ana Sinković

KIŠA

Kišne kapi padaju,
udaraju me po licu.
Poput nježnih poljubaca
miluju me.
Tiho, smireno.
Ne smetaju mi.
Volim te kapi,
one postaju dio mene.
Volim i vjetar
što nosi ih s moga lica.
Odnosi ih hodajući na prstima,
kao što iz mene polako tjera tugu.
Tjera me da se smijem,
da se nadam.
I svaka nova kap
koja padne, nestaje u tren.
Na mojim se usnama
razlijeva smijeh, a moje se oči igraju kapima.
Ne, nisu to suze.
To je samo kiša.

Ana Sinković

BOLESTI OVISNOSTI

PUŠENJE

jedan od najvećih
javno-zdravstvenih problema suvremenog
svijeta

Posljednji je dan mjeseca
svibnja Svjetska zdravstvena
organizacija (SZO) proglasila

Međunarodnim danom
nepušenja, povodom
kojega poziva sve pušače
da se toga dana uzdrže od
pušenja uz moto *Cigareta
ubija*. Samo su se neki
pušači tog dana odrekli
svoje omiljene cigarete, a
najviše ih se ni na taj apel
SZO-a nije ni osvrnulo.

Pušenje je jedan od
najvećih javno-
zdravstvenih problema
suvremenog svijeta: od
bolesti izazvanih
pušenjem godišnje u
svijetu umire tri i pol
milijuna ljudi, odnosno
svakog dana oko 10 tisuća
osoba. Dnevno u
Hrvatskoj od tih bolesti
umire 50 osoba, što
godišnje iznosi oko 14
tisuća umrlih zbog posljedica
pušenja. Pušači zbog prerane
smrtnosti u prosjeku gube 22 godine
od svog očekivanog trajanja života.
Unatoč tako velike opasnosti
pušenje je društveno prihvaćeno, što
je jedan od najvećih paradoksa
suvremene civilizacije. U svijetu
danas puši 30 posto odraslog
stanovništva, preko milijardu i sto
milijuna ljudi. Ako se takav trend
porasta broja pušača nastavi u
trećem desetljeću trećeg milenija
broj od bolesti izazvanih pušenjem
moglo bi godišnje umrijeti 10 milijuna
ljudi.

Današnja epidemiološka istraživanja
i praćenja zdravstvenog stanja
pučanstva potvrđuju da pušenje
izaziva ili potpomaže razvoj niza
bolesti srca i krvnih žila kao što su
srčani i moždani udar, postupno
sužavanje krvnih žila i posljedično
lošu cirkulaciju i povišeni krvni
pritisak. Nikotin je proglašen
kancerogenom prvog reda. Potiče
nastanak raka pluća, dušnika, usne
šupljine, grkljana, jednjaka, želuca,
gušterače, bubrega i mokraćnog

mehura.

Pušači čine i do 95 posto svih umrlih
od raka pluća. Kronična oboljenja

Među srednjoškolskom populacijom u Hrvatskoj redovito puši 20 posto mladića i čak 40 posto djevojaka

Od bolesti izazvanih pušenjem godišnje u svijetu umire tri i pol milijuna ljudi, odnosno svakog dana oko 10 tisuća osoba. Dnevno u Hrvatskoj od tih bolesti umire 50 osoba, što godišnje iznosi oko 14 tisuća umrlih zbog posljedica pušenja. Pušači zbog prerane smrtnosti u prosjeku gube 22 godine od svog očekivanog trajanja života. Unatoč tako velike opasnosti pušenje je društveno prihvaćeno, što je jedan od najvećih paradoksa suvremene civilizacije. U svijetu danas puši 30 posto odraslog stanovništva, preko milijardu i sto milijuna ljudi.

Dr. Suzana Mušković
epidemiolog, zaposlena u
Zavodu za javno zdravstvo pri
labinskom Domu zdravlja

pluća (dugotrajna i invalidizirajuća)
kao što su bronhitis i emfizem, više
desetaka puta više pogađaju
pušače. Pobačaji, prijevremeni
porodi i rađanje djeteta sa malom
porođajnom težinom 2 do 3 puta su
češći kod trudnica koje puše. Akutne
upale grla, uha, sinusa, bronha i
pluća češće su kod djece čiji roditelji
puše, jednako kao i iznenadna smrt

dojenčeta. Pušenje je, prema
današnjim saznanjima, sigurni
čimbenik rizika za 25 bolesti, a
moguće ga je spriječiti!!!
Ujedinjeni narodi su preko SZO-a
preporučili svim zemljama članicama
provođenje sustavnog suzbijanja
pušenja putem nacionalnih
programa u koje su uključene
restriktivne i kaznene mjere prema
sadašnjim pušačima, te mjere
edukacije i prevencije, koje za cilj
imaju spriječiti razvijanje te
bolesti ovisnosti, prije
svega kod djece i mladeži.

Koliko mladež puši?

Porazne su procjene
stručnjaka da, primjerice u
nama bliskoj Primorsko-
goranskoj županiji, puši 5
posto djece mlađe od
devet godina! Sustavna
praćenja i anketiranja
srednjoškolske mladeži na
području Hrvatske govore
da je unatrag tridesetak
godina značajno porastao
broj djevojaka koje su
pušači; sredinom
devedesetih postotak
redovitih pušača kod
mladića iznosi 20, a kod
djevojaka čak 40 posto;

prošlogodišnja istraživanja u riječkim
i zagrebačkim srednjim školama
govore da redovito puši 25 posto
mladića i oko 50 posto djevojaka;
postotak redovitih pušača od oko 4
posto u prvom razredu srednje škole
raste do 53 posto u završnim
razredima. Taj je podatak najrječitiji
dokaz da je mladenaštvo,
adolescencija, najkritičnija dob za
početak pušenja te je upravo tada
potrebno poduzimati edukacijske i
prevencijske mjere protiv pušenja.
Istraživanja govore i to da se
srednjoškolci pušači manje bave
sportom i inače su slabiji učenici, a
veća je učestalost pušenja u
djevojaka i mladića u kojima roditelji
puše.

Zašto mladež puši?

Odgovori srednjoškolaca na to
pitanje mogu se svrstati u nekoliko
tipičnih skupina: zbog utjecaja
društva, želje za odraslošću i
afirmacijom, zbog znatiželje, nervoze
i navike. Ti razlozi djelomično se

podudaraju s čimbenicima koji su i u svijetu prepoznati kao poticaji za početak pušenja u mladeži među kojima su još i visoka prihvaćenost pušenja u društvu, identifikacija sa roditeljima, visoka izloženost reklamnim aktivnostima duhanske industrije te visoka dostupnost cigareta.

Svima je jasno da bez sustavne akcije cijelog društva neće biti moguće smanjiti broj pušača na "podnošljivih" 20 posto koliki je cilj nacionalne strategije suzbijanja pušenja. Isto tako, svi se slažu da se taj cilj može postići jedino zdravstvenim, nepušačkim odgojem jer će se jedino tako doći do većih i trajnijih rezultata.

Dr. Suzana Mušković

GUŠI LI DUHANSKI DIM NAŠ DOBRI ZABAVNI DUH?

Bila je to subota navečer. Izašla sam sa prijateljima u nadi da će se taj izlazak pretvoriti u ludi provod. Sjeli smo u kafić uz more i naručili piće. Sve je tako dobro počelo. Naše malo društvo savršeno se zabavljalo čavrljajući i pretresujući sve što se dogodilo proteklog tjedna. Tada se na stolu pojavila bijela kutija sa zlatno žutim slovima "Ronhil lights". Crvenkasti žar zasjao je u nekoliko ruku naših prijateljica. Plavičasti kolutići dima raspršili su se zrakom. Nekoliko je ruku mrzovoljno tjeralo dim pred svojim licem. Ubrzo su se začuli prigovori: "Zar baš morate pušiti?" ili "Zagasite tu cigaretu? Prestanite s time..." i sl. Tako sam umjesto ludog provoda zadobila glavobolju. Svi su bili mrzovoljni i naš se dobri zabavni duh ugušio u duhanskom dimu. Nepušači imaju pravo na svoj dio atmosfere bez duhanskog dima!!!

Koliko li se puta ova situacija dogodila i vama? Možda živite u kući sa nekim pušačem? Iako se danas nalazimo na pragu 21. st. i svi znamo štetnosti pušenja još uvijek postoje ljudi koji će radije žrtvovati svoje zdravlje da bi uživali u svojoj cigareti uz toplu crnu kavu. Ne samo da pušači postoje, nego se njihov broj svakodnevno povećava. Pogotovo među mladima. Cigaretu u njihovim rukama daje im osjećaj odraslosti, a u stvari pokazuju svoju nezrelost. Izabrali su krivi način da se pokažu u društvu.

Pušači obično kažu: "Ja pušim, ne ti!" Malo tko od njih pomisli da i svi u njihovoj blizini puše sa njima. Zaborave da ne uništavaju samo svoja pluća i svoje zdravlje nego i tuđe. Unatoč svim zabranama o prodaji cigareta mladima od osamnaest godina, broj pušača se nije smanjio. I dalje mladi dolaze do cigareta. Svi oni koji misle da im cigareta u njihovim rukama određuje nekakav viši položaj spram njihovih vršnjaka griješe, jer cigareta nije znak odraslosti, niti modni hit. Pušenje je štetno za zdravlje. Ono stvara ovisnost. A nijedna ovisnost nije dobra.

Ana Sinković

Savjetovalište za ovisnost pri labinskom Domu zdravlja dr. Lino Peršić

NAKON POČETNOG BOOMA U UPORABI TEŠKIH DROGA U LABINU STANJE BOLJE

Problem je u obitelji. Naša današnja obitelj najčešće ne prepoznaje ili ne priznaje da ovisnost o drogama ima u svojoj kući. Problem je tu, treba ga priznati, prihvatiti i boriti se protiv njega.

Svakog četvrtka u savjetovalištu rade dr. Nevija Banak-Zahtila, kao liječnik u timu sa psihologom Dezi Mohorović i socijalnim radnikom Denise Brezac. Rad u savjetovalištu je individualan i temelji se na razgovorima.

Savjetovalište za ovisnost u labinskom Domu zdravlja jedan je od najmlađih programa projekta *Labin-zdravi grad*, osnovano je krajem prošle godine. Svakog četvrtka u popodnevnom satima sa populacijom kojoj je namijenjeno u savjetovalištu rade dr. Nevija Banak-Zahtila, specijalist školske medicine i ravnateljica Doma zdravlja, kao liječnik u timu sa psihologom Dezi Mohorović i socijalnim radnikom Denise Brezac. Kako doznajemo od dr. Banak pravi početak rada savjetovališta bila je suradnja sa *pulskim Centrom za prevenciju i liječenje ovisnosti*, a da bi se takav vid rada približio populaciji s područja Labinštine prišlo se osnivanju labinskog savjetovališta u okviru projekta *Labin-zdravi grad*.

Cilj i zadaća savjetovališta jest pomoći ne samo ovisnicima o drogama i alkoholu već je cilj, kako ističe dr. Banak, da savjetovalište bude otvoreno za sve mlade osobe kada osjete da imaju emocionalnih i

problema u komunikaciji sa roditeljima ili širom okolinom. Savjetovalište je također namijenjeno i roditeljima koji osjećaju da se nešto događa sa njihovim djetetom, a ne znaju sami definirati problem i pronaći rješenje. Također, reći će dr. Banak, savjetovalište je otvoreno i onim roditeljima koji sumnjaju da im djeca uživaju droge.

Za rad savjetovališta labinski Dom zdravlja ustupio je svoj prostor, što je prema ocjeni dr. Banak dobro, jer na taj način postoji veza sa obiteljskim liječnikom poglavito kada je u pitanju metadonska terapija. Rad u savjetovalištu je individualan, temelji se na razgovorima. S obzirom na odaziv populacije rad savjetovališta za ovisnost može se ocijeniti uspješnim. No, ukoliko se promatra struktura onih koji koriste usluge savjetovališta, vidljivo je da još za sada nisu postignuti svi njegovi ciljevi.

Naime, tvrdi dr. Banak, u savjetovalište za ovisnost od njegova osnutka do danas, dolaze samo ovisnici o drogama. Konzumenti, a to su oni koji samo povremeno uživaju droge i probatori u savjetovalište se ne javljaju. Upravo taj dio populacije koji drogu povremeno konzumira ili ju je tek probao najosjetljiviji je dio populacije, nažalost na dobrom putu da postanu ovisnici. A tada je već kasno. S tim u svezi dr. Banak ističe potrebu, na neki način i apelira široj javnosti, da se problem konzumiranja droge i ovisnosti pravilno shvati kao vrlo pogubna opasnost za mladež.

"Problem je u obitelji. Naša današnja obitelj najčešće ne prepoznaje ili ne priznaje da ovisnost o drogama ima u svojoj kući. Problem je tu, treba ga priznati i prihvatiti i boriti se protiv njega. Otvoriti oči i uši i ne sakrivati se, jer je to najpogubnije za mladu osobu koja se nađe u začaranom krugu konzumiranja i ovisnosti o drogama. Nama je žao što nam ne dolaze konzumenti već samo ovisnici i to onda kada je već kasno. Kako bi se problem opojnih droga i njihovog utjecaja na mladež shvatio, kako bi se shvatilo da je potrebno reagirati čim se sumnja, bilo bi vrlo bitno educirati i roditelje", veli dr.

Nevija Banak-Zahtila.

No, u svom radu savjetovalište je postiglo dobre rezultate, prije svega kada je riječ o kontinuiranom radu sa ovisnicima. Oni su taj rad prihvatili, redovito zakazuju susrete sa terapeutima s kojima su uspostavili i čvrstu vezu. Rezultati rada savjetovališta mogu se mjeriti i po tome da su dva ovisnika uspješno prihvatila program komune u kojima se nalaze, da ih je nekolicina probala te da se veći dio ovisnika koji su na radu vani ili studiraju redovito prati i kontrolira. Važno je napomenuti kako ističe dr. Banak da je nakon početnog booma u uporabi teških droga u Labinu stanje bolje jer je došlo do stagnacije u porastu broja ovisnika, a ove godine nije zabilježen niti jedan slučaj predoziranja.

"S obzirom na to da je zaustavljen porast broja ovisnika vjerojatno dio zasluga ima i savjetovalište za ovisnost koje kao dio projekta Labin-zdravi grad spada u lepezu društvenih čimbenika koji se tim problemima moraju baviti i pronalaziti rješenja. Da bi rezultati bili bolji potrebno je odvojiti puno više vremena, povećati broj dana kada savjetovalište radi, angažirati medicinsku sestru i dakako provoditi edukaciju roditelja", tvrdi dr. Nevija Banak-Zahtila.

Maristela Luboteni

MODA I ZDRAVLJE

Novi vegetarijanci i zdrava prehrana

U većim i razvijenijim zemljama vegetarijanska je prehrana postala uobičajenom. Neki ljudi odbacuju meso iz vjerskih ili moralnih razloga, ali najveći broj vegetarijanaca ima na umu prvenstveno svoj interes.

Naime, poznato je da je vegetarijanska prehrana vrlo zdrava. Zašto? Ona sadrži puno voća, povrća i vlakana te relativno malo masnoća. Istraživanja pokazuju da ljudi koji prakticiraju vegetarijanstvo žive dulje, imaju niži krvni tlak i niži kolesterol te boluju od mnogo manje bolesti nego ljudi kojih je prehrana bogata mesnim proizvodima.

Kao što sam već navela, u većim je gradovima vegetarijanstvo postalo "normalnom pojavom", tako da tamo prisutni vegetarijanci mogu normalno provoditi svoje prehranbeno opredjeljenje.

No, u manjim gradovima, poput našeg, biti vegetarijanac oveća je

muka. Osim ponekih prodavaonica voća i dviju ljekarna gdje možemo nabaviti koju vrećicu soje, nemamo gdje potražiti stvari nužne za ovaj način prehrane.

Poznato je da je nekad u Labinu bila otvorena prodavaonica zdrave prehrane, ali je ona ubrzo zatvorena zbog tek neznatne zainteresiranosti stanovnika Labina za te namirnice. Unatoč nedostacima nevegetarijanske prehrane, ljudi se i dalje vraćaju sočnim svinjskim odrescima, kobasicama, itd. No, ono što poprilično začuđuje jest činjenica da nikog ne zabrinjava to što je proizvodnja mesa višestruko skuplja od proizvodnje žitarica i što sustav klaonice i prerađivačkih kapaciteta enormno troši pitku vodu i zagađuje okoliš. Da bi se došlo do mesnih odrezaka potrebni su zeleni pašnjaci, a da bismo dobili nove zelene površine treba iskrčiti nove šumske komplekse.

Da bismo proizveli 1 kg govedine, potrebno je 3,5 kg žitarica, za čiji je rast potrebno 3.500 litara vode. Istraživanja pokazuju, grubim računima, kako uštezanjem od jednog hamburgera možemo uštedjeti vode koliko nam je potrebno za 40 tuširanja sa smanjenim mlazom vode.

Vegetarijanci se inače dijele u nekoliko kategorija: vegetarijanci koji ne jedu nikakve proizvode životinjskog podrijetla, kao ni mliječne proizvode, laktovegetarijanci koji jedu mliječne proizvode, uz mliječnu hranu (voće, povrće i žitarice), ovolaktovegetarijanci, koji jedu jaja, uz mliječne proizvode i biljnu hranu te peskovegetarijanci koji jedu ribu, uz mliječnu i biljnu hranu te katkad jaja.

Maristela Luboteni

Novo u svijetu mode: **Ljubičasta groznica**

Unesimo veselje u onu dobro znanu sivu boju

Istraživanja pokazuju da se ljubičasta boja treba upotrebljavati tamo gdje želimo potaknuti umjetničke, stvaralačke, estetske aktivnosti, maštu i duhovnost. Ljubičastu boju ne treba upotrebljavati u prostorijama za zabavu ili u kojima želimo potaknuti razgovore.

Živimo u razdoblju oglasa, neprestanog bombardiranja reklamama koje nas mame da neprestano kupujemo. Prema stručnjacima, najviše vremena u kupovini odjeće provode upravo žene. Uživaju u svakom djeliću svoga novog odjevnog komadića i sa mnogo pozornosti biraju svoj novi modni dodatak. Živimo u svijetu u kojem je moda sastavni dio života. Trenutni su modni hit u buticima proljetne i ljetne kolekcije izrazito živih boja. Nakon tamnijih, pastelnih boja u našim ormarima, možda će zasjati i koja krpica žarke crvene, plave ili žute boje. Nečiju pažnju lako je privući tako veselim i žarkim bojama. Unijeti veselje u

onu dobro znanu sivu boju želja je vjerojatno većine. Pomalo se izbor takvih živih boja suzio na jednu. Ljubičastu. Prava je rijetkost ući u trgovinu, a da se ne susretnemo sa ljubičastim vriskom. Novi *hippy look* u ljubičastoj boji sa veselim cvjetićima i ostalim sitnim uzorcima, šeće svakodnevno ulicama. Tražite li kratke haljinice, lagane proljetne hlače, uske suknje, košulje sa tričetvrt rukavima ili pak torbice u nekoj ljubičastoj nijansi, vaša potraga je odavno završena. Bilo kuda ljubičasto svuda. Ostali "neljubitelji" ljubičaste boje, morati će čekati na drugu sezonu.

Ana Sinković i Maristela Luboteni

ZNAČENJE LJUBIČASTE BOJE

Potaknuti manijom ljubičastih odjevnih predmeta, potražili smo tumačenje stručnjaka o značenju te boje. Istraživanja pokazuju da se ljubičasta boja treba upotrebljavati tamo gdje želimo potaknuti umjetničke, stvaralačke, estetske aktivnosti, maštu i duhovnost. Također je preporučljivo da se ljubičasta boja koristi pri jasnom usredotočivanju pozornosti i svijesti, pri meditaciji, u dječjim učionicama i u kazalištima. Poznati su još brojni razlozi koji opravdavaju ovu ljubičastu histeriju. Evo nekih koji nam kazuju kada je dobro okružiti se ovom bojom: kada nam je potrebno nadahnuće, kada nam

nedostaje mašte, kada nam je potrebno jače mišljenje i smisao, ako želimo meditirati, vizualizirati, duhovno se razvijati, ako nam nedostaje vjere u sebe same (naprijed ljubičasto?!), ako težimo svrsi i smislu života i ako smo depresivni.

Ljubičastu boju ne bismo trebali upotrebljavati u prostorijama za zabavu ili u kojima želimo potaknuti razgovore, ako imamo ozbiljnih psihičkih problema; problema sa alkoholom ili drogama ili ako se osjećamo otuđenima. Za one uporne zaljubljenike u ljubičasti hit, pronašli smo neke načine kako će unijeti još više ljubičaste boje u svoj život osim da nose ljubičasto.

Dakle, udišite purpurno ili ljubičasto; vizualizirajte ih; meditirajte nad ljubičastom ili purpurnom bojom, purpurnim cvijećem, dragim kamenjem i mineralima; šecite planinama; stavite u svoju okolinu i nosite ametist, aleksandrit, sugelit, purpurni fluorit, selenit, dijamant, čisti kvarc i aragonit; koristite esencijalna ulja lavande, elema, javorka u plamenicima, inhalatorima, za masažu i u kupeljima; jedite voće i povrće s purpurnom korom, kao što je paradajz, grožđe, šparoge i crveni kupus.

Ana Sinković i Maristela Luboteni

SPORT

Novosti u **Školskom Sportskom klubu Duga**

Budući da u Labinu nema drugih klubova organizirani su međurazredni turniri. Prvo mjesto zauzela je ekipa trećih razreda, odmah iza njih ekipa prvih razreda i na samom kraju ekipa drugih razreda.

Početkom prošle školske godine pojavio se u našoj srednjoj školi nova sekcija Školskog Sportskog kluba DUGA. Pored brojnih i svima nama dobro poznatih klubova, po prvi puta osnovan je i školski odbojkaški klub. Kako je sve započelo? Za voditelja su učenici izabrali prof. Juliju Štemberga. Uspjela je okupiti dvadesetak zainteresiranih učenika. Treninzi su se održavali dva puta tjedno po sat vremena. Redovitim dolascima i upornim treniranjem učenici su stekli osnovno znanje i vještinu te su odlučili primijeniti naučeno. Budući da u Labinu nema drugih odbojkaških klubova, odlučilo se organizirati međurazredne

TURNIR U ODBOJCI

turnire. Zbog nedovoljnog broja zainteresiranih, izvršena je selekcija i sastavljene su tri ekipe: prvih, drugih i trećih razreda.

Ekipu prvih razreda činile su: Kristina Šumberac, Denisa Golač, Irena Oreški, Adisa Kljajić, Silvia Oreški, Andrea Klapčić. Ekipu drugih razreda činile su: Jasmina Vretenar, Kristina Pučić, Vedrana Duras, Ervina Dautović, Bojana Milevoj, Martina Miletić. Ekipu trećih razreda činile su: Sanja Paliska, Munirka Kurpejović, Ana Sinković, Natali Zupčić, Andrea Diković, Nermina Ajderpašić, Tajana Kovač.

Prvo mjesto zauzela je ekipa trećih razreda, odmah iza njih ekipa prvih razreda i na samom kraju ekipa drugih razreda. Unatoč spremnosti da se suoče sa protivnikom, ovoga puta turniri nisu predstavljeni očima javnosti. Jedini gledatelji bili su učenici i profesori koji su se u dvorani slučajno našli.

Na kraju još jedne školske godine odbojkaši se nadaju da će se sljedeće godine okupiti više zainteresiranih i da će biti moguće odigrati veći broj utakmica.

Ana Sinković

VODIČ

Radionice Kluba mladih

Dramska radionica, voditeljica *Hasnija Karlović*

Radionica *Moja slika u ogledalu*, voditeljica *Štefanija Prosenjak-Žumbar*

Likovna radionica, voditeljica *Narcisa Adalgisa Škopac*

Lutkarska radionica, voditeljica *Ines Sutil*

Ritmička radionica, voditeljica *Julija Štemberga*

Eko radionica *Oliva Rabac*, voditeljica *Ljerka Černjul*

Radionica za djecu sa smetnjama u razvoju, voditeljice *Lorena Černjul i Ines Sutil*

Mažoretkinje, voditeljica *Savica Sprčić*

Radionice rade u prostorijama *Jaslica* na Katurama.

Informacije na tel. 856-731.

Savjetovališta

Savjetovalište za djecu i mladež radi u prostorijama *Dječjeg vrtića* u starom gradu.

Informacije na tel. 855-487

Savjetovalište za ovisnost radi u prostorijama *Doma zdravlja dr. Lino Peršić - Labin*.

Informacije na tel. 858-013

Napomena: Savjetovališta imaju ljetnu pauzu tijekom kolovoza.

Programi u Srednjoj školi Mate Blažine Labin

Obrazovni projekt *Naš put u kreiranju kvalitetne škole*, voditelji *Irena Crvak i Mirijana Dobrić*

Obrazovanje za demokratsko građanstvo, koordinator *Delfina Arapović*

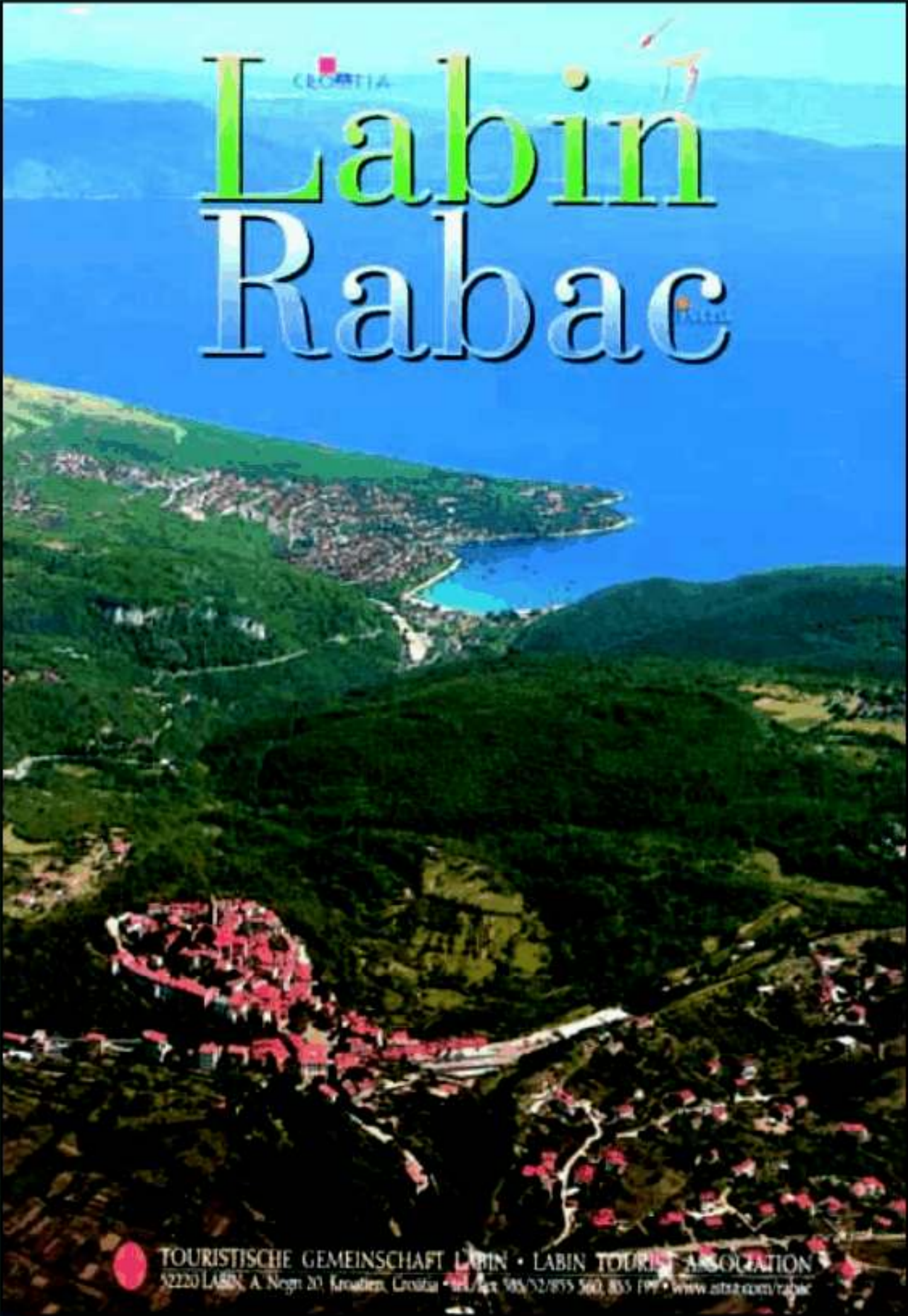
Debatni klub, voditelji *Delfina Arapović i Luciano Antonelli*

Kemijsko-ekološka radionica, voditelji *Mira Hrvatinić i Čeda Perko*

Novinarska radionica, voditeljica *Jasmina Gručić*

Informacije na tel. 856-277 i

internet URL <http://members.xoom.com/labinskola>.

CROATIA

Labin Rabac

 TOURISTISCHE GEMEINSCHAFT LABIN • LABIN TOURIST ASSOCIATION
52220 LABIN, A. Ngrn 20, Croatia • tel./fax: 505/52/855 560, 855 199 • www.zitrac.com/rabac